

Openbare Dalton Basisschool

De Driebond

Schoolgids 2022 - 2023

“Voor succesvol leren moet je worden bewogen, ontroerd, geraakt; echte ervaringen spelen daarbij een belangrijke rol. Uitdagen tot leren is uitdagen tot leven.”

Helen Parkhurst, grondlegster van het Daltononderwijs

Inhoud

Voorwoord	5
Contactgegevens	6
1. De Driebond	6
1.1. Organisatie en schoolgrootte	6
1.2. De omgeving en de dorpsfunctie van de school	6
1.3. Geschiedenis van De Driebond	6
2. De Driebond; een school in beweging.....	8
2.1. Daltononderwijs	12
2.2. Pedagogisch klimaat.....	14
2.2.1 Vreedzame School.....	14
2.3. Leerlingenraad.....	15
3. Organisatie van ons onderwijs	16
3.1. Organisatie van de school	16
3.2. Personele bezetting schooljaar 2022-2023 t/m december 2022.....	16
3.3. Schooltijden.....	17
3.4. Ziek melden	18
3.5. Gymnastiekrooster	18
3.6. Vakanties en margedagen	18
3.7. Verlof.....	19
3.8. Zorg voor kwaliteit.....	20
3.8.1 Schoolontwikkeling.....	20
3.9. Inhoud van ons onderwijs	21
3.9.1 Kleuters.....	21
3.9.2. Rekenen.....	21
3.9.3. Technisch lezen	22
3.9.4. Begrijpend lezen.....	22
3.9.5. Taal	22
3.9.6. Schrijven	22
3.9.7. Wereldoriëntatie	23
3.9.8. Expressieonderwijs en cultuuronderwijs	23
3.9.9. Engels.....	24
3.9.10. Verkeer	24
3.9.11. Gymlessen en sportinstuif.....	25

3.9.12.	Informatie -en Communicatietechnologie	25
3.9.13.	Digitale geletterdheid.....	25
3.9.14.	Vormingsonderwijs.....	26
3.9.15.	Burgerschapsvorming.....	26
3.10.	Daltononderwijs in de praktijk	27
3.11.	Daltonmiddelen.....	27
3.11.1.	Dagkleuren	27
3.11.2.	Dag- en weekritme	27
3.11.3.	De taak.....	27
3.11.4.	Taakblad	28
3.11.5.	Het principe van uitgestelde aandacht	28
3.11.6.	Keuzewerk	29
3.11.7.	Inrichting lokaal	30
3.11.8.	Samenwerken.....	30
3.12.	Bijzondere activiteiten.....	31
3.13.	Bestuur	31
4.	Zicht op ontwikkeling en begeleiding.....	33
4.1.	Nieuwe leerlingen	33
4.2.	Leerlingvolgsysteem	33
4.3.	Basisondersteuning	34
4.3.1.	Meer- en hoogbegaafdheid.....	36
4.3.2.	Gedrag	37
4.4.	Extra ondersteuning	38
4.5.	Passend Onderwijs	39
4.6.	Schoolklimaat en veiligheid.....	39
5.	Ons team	41
5.1.	Personeel, onderwijsgevend	41
5.2.	Personeel, onderwijsondersteunend	41
5.3.	Vervangers.....	41
5.4.	Stagiair(e)s en studenten	41
6.	Resultaten van het onderwijs.....	42
6.1.	Cito eindtoets	42
6.2.	Tussentijdse Citotoetsen	43
7.	Samenwerkingspartners.....	44

7.1.	Vensterwijk Lewenborg.....	44
7.2.	Voor- en naschoolse opvang	44
7.3.	Jeugdgezondheidszorg op de basisschool.....	45
7.4.	WIJ-team Lewenborg.....	45
8.	Ouders/verzorgers op De Driebond	47
8.1.	Medezeggenschapsraad.....	47
8.2.	Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR).....	47
8.3.	Ouderraad	48
8.4.	Vrijwillige ouderbijdrage	49
9.	Informatievoorziening.....	50
9.1.	Voortgangsgesprekken en rapport.....	50
9.2.	Informatieavond.....	50
9.3.	Algemene ouderavond	50
9.4.	Groep 8 en de verwijzing naar het voortgezet onderwijs	50
9.5.	Nieuwsbrief	51
9.6.	MijnSchool.....	51
10.	Overige zaken	52
10.1.	Eten en drinken	52
10.2.	Verjaardagen van de kinderen	52
10.3.	Verjaardagen van de leerkrachten	52
10.4.	Foto- en filmopnamen.....	52
10.5.	Gebruik van mobiele telefoons	52
10.6.	Oud papier.....	52
10.7.	Luizen.....	53
10.8.	Activiteitenladder	53
10.9.	Vertrouwenspersoon en preventiemedewerker	53
10.10.	Klachtenregeling.....	53
11.	Telefoonnummers en adressen.....	55

Voorwoord

Beste ouders/verzorgers,

Met genoegen bieden wij u de schoolgids voor het schooljaar 2022-2023 aan. De schoolgids is bedoeld om de ouders en verzorgers van onze leerlingen alle nodige informatie over De Driebond te verstrekken en om alle ouders die overwegen hun kind in de toekomst op onze school te plaatsen, een indruk te geven van onze school. De inhoud is er dan ook op gericht een duidelijk beeld van De Driebond te verschaffen, zodat u weet wat u van de school kunt verwachten. Ook komen er zaken aan de orde die school van u verwacht.

De schoolgids staat op de website van de school en vervangt daarmee de papieren versie. Jaarlijks wordt er een nieuwe schoolgids opgesteld. We verwachten dat de gids zal bijdragen aan een prettige samenwerking tussen de school, de ouders/verzorgers en de kinderen.

We hopen dat u onze schoolgids met plezier leest. Als u tijdens of na het lezen vragen, opmerkingen of suggesties heeft, vertel ze ons! Laten de komende schooljaren fijne jaren worden voor uw kinderen en uiteraard ook voor u.

Met vriendelijke groet,
Namens het team van De Driebond

Wieke Zondervan, bovenschools directeur

Contactgegevens

Hoofdlocatie Engelbert
Engelberterweg 38
9723 EM Groningen
050-3210423

Dependance Locatie MFC
Woldjerspoorweg 5a
9723 ER Groningen

Per november nieuwbouw hoofdlocatie
Woldjerspoorweg 5b
9723 ER Groningen

1. De Driebond

1.1. Organisatie en schoolgrootte

De Driebond is een openbare Dalton basisschool in Engelbert. In het hoofdgebouw aan de Engelberterweg zijn tot en met november 2022 de groepen 3 t/m 8 gevestigd. In het Multi Functioneel Centrum (MFC) Engelbert is groep 1/2 gevestigd. Gedurende het schooljaar 2022-2023 start De Driebond in een nieuw gebouw bij het MFC. De Driebond heeft ongeveer 130 leerlingen. Het bestuur van de school wordt gevormd door Openbaar Onderwijs Groningen.

1.2. De omgeving en de dorpsfunctie van de school

Engelbert behoort al sinds ongeveer veertig jaar tot de gemeente Groningen. Na de bouw van de wijk Lewenborg, in de jaren zeventig, kwam Engelbert aan de stadsrand te liggen. De omgeving heeft echter nog steeds een dorpsaangezicht. De Driebond is een dorpschool met de daarbij behorende karaktertrekken, maar wel met de faciliteiten van een stadsschool. De school is het middelpunt van het dorps leven; er is grote betrokkenheid van de dorpsbewoners bij de school.

1.3. Geschiedenis van De Driebond

In de voormalige gemeente Noorddijk waren ooit vijf schoolgebouwen. De schoolgebouwen waren zo gevestigd dat de bereikbaarheid voor de mensen uit de omliggende dorpen optimaal was. Eén voor één verdwenen deze scholen en werden de gebouwen afgebroken, totdat alleen de school in Engelbert overbleef.

De naam “De Driebond” refereert aan de samenwerking tussen de ingezetenen van Ruischerbrug en Engelbert en het schoolbestuur. Lange tijd heeft de Driebond bestaan uit twee locaties: één locatie in Ruischerbrug en één locatie in Engelbert. Sinds het schooljaar 2018-2019 bevindt de gehele school zich in Engelbert.

2. De Driebond; een school in beweging

De Driebond is een school met een rijke geschiedenis. Het is een openbare Dalton basisschool, er wordt uitgegaan van de kernwaarden van Daltononderwijs. De school beweegt mee in de huidige veranderingen in de maatschappij en de nieuwe bevindingen omtrent kwalitatief goed onderwijs.

School is de plek waar ieder kind welkom is, ongeacht levensovertuiging, godsdienst en culturele achtergrond. Wij willen een school zijn waar kinderen zich thuis voelen. Daarom creëren wij een veilige, uitdagende en krachtige leeromgeving. Dit is terug te zien in de dagelijkse lespraktijk binnen een onderwijsvorm die op de Daltonprincipes gebaseerd is en die uitgaat van vrijheid, zelfstandigheid, samenwerking, effectiviteit en reflectie. In de periode van acht jaar basisonderwijs, verwachten wij de basis te hebben gelegd voor een goede verdere schoolloopbaan.

In april 2001 is opnieuw het Daltoncertificaat aan De Driebond verleend door de Nederlandse Dalton Vereniging. Om de vijf jaar vindt een visitatie plaats door de Daltonvereniging.

In essentie gaat het om de volgende pijlers: de leerling centraal, de rol van de leerkracht, een rijke leeromgeving, uitdagend onderwijs.

De leerling centraal

Komen tot een leven lang leren:

- Betekenisvol leren
- Motivatie en betrokkenheid als motor
- Nieuwsgierigheid behouden

Doelgericht

Autonoom

Lerend

Toekomstgericht

Onderzoekend

Nieuwsgierig

Meer autonomie bij kinderen

Voor een kind is het belangrijk om zichzelf als autonoom wezen te kunnen ervaren. Het Daltononderwijs ziet een mens/kind als een persoon die zelf mag en kan kiezen en voor de gevolgen van zijn keuzes ook verantwoordelijkheid draagt. Alleen door **verantwoordelijkheid** te geven, kan verantwoordelijkheid worden geleerd. Wij vinden het belangrijk dat leerlingen keuzes bewust leren maken. Het is onze taak om iedere leerling een structuur te bieden om keuzevrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Deze keuzevrijheid krijgen leerlingen bijvoorbeeld door het organiseren van hun taakwerk. De leerstof binnen de taak en de eisen die daaraan worden gesteld, vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken. Dit zorgt voor meer **effectiviteit** in het onderwijs.

Autonomie draagt bij aan motivatie en betrokkenheid (Deci & Ryan, 2000)

Zinvol leren in plaats van leren om het leren (Biesta, 2011)

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig (Zhao, 2012)

Visie op samenwerken

Het leren **samenwerken** met anderen is zowel op school als in het dagelijks leven voortdurend aan de orde. Als leerlingen met elkaar leren samenwerken, ontwikkelen ze belangrijke vaardigheden: het aangaan van de dialoog, inleven in een ander, het beoordelen van een eigen inbreng en die van de medeleerling, compromissen sluiten, het leren omgaan met teleurstelling en het ervaren van een meeropbrengst uit de samenwerking. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen, kan het leren een grote impuls geven. Doordat de leerlingen in tafelgroepen zitten, worden ze gestimuleerd hulp aan elkaar te vragen en te geven. Middels coöperatieve werkvormen wordt er samen geleerd. Tijdens projecten en verhalend ontwerpen worden de kinderen uitgedaagd door samen werkstukken te maken en in tweetallen of groepjes informatie in te winnen en te verwerken. Hierbij wordt ook groepsdoorbrekend samengewerkt.

Leren reflecteren

Reflectie is de motor van ontwikkeling. Om grip te hebben op het eigen leerproces, moet een leerling leren reflecteren. Naar jezelf kijken en eigen handelen kritisch beoordelen, zijn voorwaarden in de omgang met anderen en in het leren. Als we willen dat de leerling zich eigenaar voelt van zijn/ haar leerproces, is reflectie een vereiste. Zowel op groepsniveau als op individueel niveau wordt er met de leerlingen gereflecteerd en worden ze uitgedaagd om te reflecteren en daar conclusies uit te trekken voor een volgende situatie.

De rol van de leerkracht

Bijdragen aan een leven lang leren bij leerlingen:

- Modeling
- Leerlingen inspireren tot...
- Kritische houding ten opzichte van onderwijs en leerlingen.

Professionalisering team

De school is een lerende organisatie. Vergaderingen zijn gericht op onderwijsinhoud. We gaan met elkaar de diepte in, denken na over 'het waarom' en zorgen dat we niet blijven steken op het niveau van organisatie. De huidige praktijk wordt kritisch bekeken en waar nodig worden veranderingen doorgevoerd. Hierbij krijgen we regelmatig ondersteuning van deskundigen op dat gebied. Leerkrachten blijven zichzelf ontwikkelen door scholing te volgen. Ook worden er op teamniveau speerpunten gekozen en volgt het gehele team scholing op dat gebied.

Focus op samenwerken

Naast dat de samenwerking tussen leerlingen veel aandacht krijgt (zie de leerling centraal, visie op samenwerken), geldt dit ook op teamniveau. Er heerst een cultuur gericht op kwaliteit en samenwerking. De Driebond heeft een klein team met een sterke onderlinge betrokkenheid en een open houding naar de omgeving. Iedereen heeft meerdere rollen en taken binnen de school. Er wordt gebruik gemaakt van elkaars talenten en mogelijkheden, er is sprake van **gedeelde verantwoordelijkheid**.

Werken op basis van vertrouwen en verantwoordelijkheid

Op de Driebond willen wij kinderen opvoeden tot zelfstandige personen. De leerlingen worden gestimuleerd en aangezet om problemen zelf op te lossen. Dit betekent dat wat de leerling zelf kan doen, hij/zij dit ook zelf doet. Dit bevordert het zelfvertrouwen. **Zelfstandigheid** kan alleen gedijen als leerlingen voldoende **verantwoordelijkheid** en **ruimte** wordt geboden. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken. De keuzevrijheid nodigt de leerling uit tot het nemen van zelfstandige beslissingen.

De leerkracht als rolmodel (Hattie, 2003)

Gemotiveerde leerkracht draagt bij aan beter onderwijs (Fullan, 2011)

Leerkracht kijkt naar onderwijsbehoeften leerling (Biesta, 2016)

Een rijke leeromgeving, uitdagend onderwijs

Gericht op het nieuwe leren:

- Veilige leeromgeving neerzetten.
- Levenschte vraagstukken.
- Projectonderwijs, sleutel tot deep learning.
- 21^e -eeuwse vaardigheden komen op een natuurlijke manier aan de orde.
- Kennis en vaardigheden toepassen in een betekenisvolle context.

Focus op de vijf kernwaarden:

- Zelfstandigheid
- Samenwerken
- Verantwoordelijkheid
- Reflectie
- Effectiviteit

Ruimte voor ontdekkend, ondernemend en onderzoekend leren, ruimte voor experimenteren.

Met onderzoekend en ontdekkend leren, wordt er een beroep gedaan op de hogere denkvaardigheden van leerlingen. De leerlingen worden uitgedaagd zelf na te denken, te creëren en te analyseren.

Ontwikkeling door fouten maken en reflectie (Sahlberg, 2013)

Kennis en vaardigheden om tot levenslang leren te komen (Fullan & Langworthy, 2014)

Betrokkenheid ouders draagt bij aan beter onderwijs (Robinson & Aronica, 2015)

Van vakken naar projecten en verhalend ontwerpen.

Verhalend ontwerpen is een onderdeel van ons onderwijs. Kenmerkend hiervoor is de betrokkenheid van kinderen en de samenhang tussen de verschillende vakken in zinvolle context. Er wordt ingehaakt op de werkelijkheid van kinderen, het is betekenisvol en actief.

Op De Driebond is vanaf het schooljaar 2018-2019 een start gemaakt met de implementatie van de leerlijnen digitale geletterdheid, kunst en cultuur en Engels. De leerlijnen staan niet op zich, maar worden gekoppeld aan bestaande vakken en projecten. In het schooljaar 2021-2022 is het opzetten van beide leerlijnen afgerond. Een gedegen implementatie en borging kosten tijd, waardoor ook de komende schooljaren werkgroepen binnen school aandacht zullen hebben voor de leerlijnen.

Met wereldoriëntatie wordt thematisch gewerkt met de methode als bronnenboek, zodat er ruimte ontstaat voor verdieping en onderzoek door de kinderen.

Verbondenheid, competentie en autonomie zijn basisbehoeften (Deci, Koestner & Ryan, 2001)

Leren in betekenisvolle contexten (Illeris, 2009)

Door flow naar deep learning (Csikszentmihalyi, 1997)

2.1. Daltononderwijs

Op de eerste bladzijde van de schoolgids wordt Helen Parkhurst, de grondlegster van het Daltononderwijs, geciteerd: "Voor succesvol leren moet je worden bewogen, ontroerd, geraakt; echte ervaringen spelen daarbij een belangrijke rol. Uitdagen tot leren is uitdagen tot leven." Volgens Parkhurst is Dalton 'geen methode, geen systeem, maar een invloed, een houding'. Het Daltononderwijs is gestoeld op vijf kernwaarden, die hieronder beschreven worden. Hoe daaraan in de praktijk vormgegeven wordt, verschilt van school tot school. Wij zijn ervan overtuigd dat de principes van het Daltononderwijs recht doen aan de behoeften van de leerlingen. Met de verschillen tussen hen (aanleg, tempo, interesse) wordt terdege rekening gehouden, waardoor de leerlingen daadwerkelijk gezien worden. De vijf kernwaarden van het Daltononderwijs (overgenomen van de website van de Nederlandse Dalton Vereniging):

Vrijheid en verantwoordelijkheid

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het Daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het taakwerk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken. Een leerling leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt. Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Leerlingen krijgen de ruimte om te ontdekken en te experimenteren, maar worden tegelijk ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert. Dat is voor leerlingen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.

Zelfstandigheid

Zelfstandig leren en werken op een Daltonschool is actief leren en werken. Een leerling wil doelgericht werken aan een taak of opdracht en is in staat om tijdens dit leerproces hulp te zoeken, indien noodzakelijk. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van leerlingen. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren, moet een leerling leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn. De keuzevrijheid dwingt een leerling tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem effectief en verantwoord zijn.

Samenwerking

Een daltonschool is een leefgemeenschap waar leerlingen, leerkrachten, ouders, schoolleiding en bestuur op een natuurlijke en gestructureerde wijze samen leven en werken. Een daltonschool is een leeromgeving waar leerlingen en leerkrachten iets van en met elkaar leren. Doordat leerlingen samen met leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het leren vergemakkelijken. Leerlingen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen. Ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Als leerlingen met elkaar samenwerken, ontwikkelen ze sociale vaardigheden en leren ze reflecteren op de manier waarop ze leren, zoals het beoordelen van een eigen inbreng en die van een medeleerlingen, het aangaan van de dialoog, het leren omgaan met teleurstellingen en het ervaren van een meeropbrengst uit de samenwerking. Het uiteindelijke doel is democratisch burgerschap. Een daltonschool is een oefenplek voor democratisering en socialisering.

Effectiviteit

Het Daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. Parkhurst wil omwille van de efficiency leerlingen juist verantwoordelijkheid in handen geven. Zij stelt dat als leerlingen een taak krijgen, waar zij verantwoordelijkheid voor dragen en die ze in vrijheid zelf plannen en uitvoeren, het onderwijs veel effectiever is dan het traditionele stilzit- en luisteronderwijs. Parkhurst maakt van kinderen als het ware kleine ondernemers, die verantwoordelijkheid leren dragen voor het schoolwerk, hun eigen werk, dat ze in vrijheid uitvoeren.

Reflectie

Reflectie, nadenken over je eigen gedrag en je eigen werk, is op Daltonscholen belangrijk. Op veel Daltonscholen maken leerlingen vooraf een inschatting van de moeilijkheidsgraad en de tijd van de opdrachten. Achteraf wordt hierover ook een feitelijke beoordeling gegeven en worden in gesprekjes regelmatig de inschattingen vooraf en de feitelijke beoordelingen achteraf met elkaar vergeleken. Op andere aspecten van het werken in de klas wordt op een soortgelijke wijze gereflecteerd. Zo wordt geleidelijk de vaardigheid in het zelfstandig werken en het samenwerken opgebouwd. Het kritisch benaderen van onderwijskundige ontwikkelingen en inzichten is op een Daltonschool vanzelfsprekend. Iedere docent die werkt op een Daltonschool, reflecteert op zijn/haar onderwijspraktijk en professioneel handelen. Ook op schoolniveau vindt reflectie over de kwaliteit van het Daltononderwijs voortdurend plaats.

De Nederlandse Daltonvereniging (NDV) heeft tot doel het Daltononderwijs op professionele wijze te bevorderen. Het lidmaatschap van deze vereniging staat ook open voor ouders en/of verzorgers. De adresgegevens van de NDV vindt u achterin deze schoolgids.

2.2. Pedagogisch klimaat

Voor een goede ontwikkeling is het noodzakelijk dat een kind opgroeit in een sfeer waarin het zich veilig, gewaardeerd en geborgen voelt. Vanuit vertrouwen en geborgenheid is het kind in staat te leren. Waarden en normen zijn belangrijk in een samenleving waarin een ieder uniek is en de verschillen soms groot zijn. Respect voor dit uniek zijn en acceptatie van verschillen, laat onze kinderen opgroeien tot volwassenen die een belangrijke bijdrage kunnen leveren in een multiculturele samenleving.

Basisregels in onze school:

- We nemen op een democratische manier gezamenlijk besluiten;
- We lossen conflicten constructief op;
- We stellen ons zorgzaam en verantwoordelijk op ten aanzien van de gemeenschap;
- We staan open voor verschillen tussen mensen.

Op De Driebond staat het gehele schooljaar werken aan het pedagogisch klimaat hoog in het vaandel. In de groepen 3 t/m 8 starten we ieder nieuw schooljaar met “de zes gouden weken”. In die beginfase van het nieuwe schooljaar gaan we bewust om met groepsvorming en groeps sfeer. Voor de groepen 1/2 zal het gehele jaar extra aandacht besteed worden aan de groepsdynamiek, omdat er het hele schooljaar nieuwe kinderen instromen.

2.2.1 Vreedzame School

Om te bereiken dat De Driebond een school blijft waar leerlingen met plezier naartoe gaan, waar ze zich veilig en geaccepteerd voelen, waar ze kunnen omgaan met verschillen, elkaar vertrouwen en van elkaar leren, is De Driebond een Vreedzame School. De Vreedzame School is een programma voor basisscholen voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen. Ook leren zij de principes van een democratische samenleving.

2.3. Leerlingenraad

De school is in feite een samenleving in het klein. De leerlingen doen er vormende ervaringen op rondom het opgroeien in een democratie. Bijvoorbeeld het mee mogen denken en praten over allerlei onderwerpen, je verantwoordelijk voelen voor de ander en voor de gemeenschap waartoe je behoort, het vervullen van gemeenschapstaken, het lid zijn van een commissie, samenwerken met anderen, het omgaan met conflicten en incidenten in school, het omgaan met verschillen.

De leerlingenraad dient een meervoudig doel. In de eerste plaats is de leerlingenraad ervoor om kinderen te leren zich een mening te vormen, te overleggen met anderen, meningsverschillen te overbruggen en gezamenlijk besluiten te nemen in 'echte' situaties: het besluit dat ze nemen zal ook worden uitgevoerd.

Subdoelen (vaardigheden, attitudes en kennis) die hieronder vallen zijn o.a.: argumenteren, debatteren, omgaan met minderheidsstandpunten, bereidheid van mening te veranderen, techniek van vergaderen (voorzitter, agenda, notulen, methoden van besluitvorming, e.d.), kritisch nadenken, omgaan met vrijheid van meningsuiting, zelfreflectie.

In de tweede plaats zorgt de leerlingenraad er ook voor dat kinderen ervaren dat ze een stem hebben, dat ze mogen meepraten, dat de groep en de school op een zo democratisch mogelijke manier functioneert, waarbij iedereen zicht gehoord en gezien moet voelen.

De leerlingenraad bestaat uit kinderen van groep 4 t/m 8. De kinderen die zitting hebben in de leerlingenraad worden door hun eigen groep gekozen. De leerlingenraad bestaat uit een voorzitter, een secretaris, een tijdbewaker en algemene leden.

Elke groep overlegt vooraf met elkaar welke thema's besproken zouden kunnen worden in de leerlingenraad. Zo hebben alle kinderen van de school indirect inspraak in de leerlingenraad. De ervaring leert dat hoe meer input er is vanuit de groepen, des te meer betrokkenheid er wordt gevoeld door de gehele school. Onderwerpen die aan de orde kunnen komen zijn bijvoorbeeld: het schoolplein, regels en afspraken, ideeën voor projecten, festiviteiten en pauzeactiviteiten.

Na afloop van elke vergadering worden de besproken punten ook weer gedeeld in de eigen groep. Zo wordt de leerlingenraad onderdeel van alle kinderen van de school.

3. Organisatie van ons onderwijs

3.1. Organisatie van de school

We starten het schooljaar 2022-2023 met één kleutergroep 1/2 van ongeveer 20 kinderen. Gedurende het schooljaar is er instroom van kleuters die vier jaar worden. In de onderbouw werken we met de combinatiegroep 1/2, omdat wij in de ontwikkeling van kleuters geen onderscheid willen maken op basis van leeftijd, maar een doorgaande ontwikkelingslijn aanbieden. In de groepen 3 t/m 8 werken we met zowel heterogene groepen (combinatiegroepen) als homogene groepen (jaargroepen). Welke combinaties er gevormd worden, is met name afhankelijk van het leerlingaantal.

Daarnaast kennen we een indeling in een onder-, midden- en bovenbouw (onderbouw groep 1 t/m 3, middenbouw groep 4 en 5, bovenbouw groep 6 t/m 8). Er zijn twee bouwcoördinatoren. Deze bouwcoördinatoren zitten samen met de bovenschools directeur en de adjunct-directeur/intern begeleider in het management team (MT) van de school.

Op onze school krijgen alle groepen, dit schooljaar, les van meerdere leerkrachten, die samen verantwoordelijk zijn voor het onderwijs aan de groep. Deze leerkrachten werken nauw samen en hebben geregeld overleg met elkaar. Er is veel samenwerking georganiseerd binnen het gehele team. Naast de verschillende werkgroepen waarbinnen men actief is, zijn er verscheidene vormen van overleg. We spreken ook regelmatig met elkaar over de kinderen. Aan het einde van het schooljaar vindt er een overdracht plaats aan de volgende leerkrachten. Bij deze overdracht wordt ingegaan op kenmerken van de groep, bijzondere afspraken rondom kinderen en de leerresultaten. Hierdoor kunnen de nieuwe leerkrachten verder gaan waar de vorige is geëindigd.

Ook in het schooljaar 2022-2023 krijgen alle scholen van de overheid NPO (Nationaal Programma Onderwijs) gelden. Dit extra geld is beschikbaar gesteld om scholen te ondersteunen in het herstel en de ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. De NPO gelden maken het mogelijk om op meerdere dagen extra leerkrachten in te zetten om samen te werken aan de ontwikkeling van de kinderen. In onderstaande tabel is de personele bezetting van schooljaar 2022-2023 zichtbaar.

3.2. Personele bezetting schooljaar 2022-2023 t/m december 2022

Groep	Dagen	Leerkracht	
1/2	maandag, dinsdag, woensdag donderdag, vrijdag	Annemiek Wever Marloes Dunweg	a.wever@o2g2.nl m.e.dunweg@o2g2.nl
3	maandag, dinsdag, woensdag, donderdag woensdag, donderdag, vrijdag	Lenny van Schijndel Jacky Bakker	j.bakker1@o2g2.nl
4/5	maandag t/m vrijdag woensdag één dag vacature NPO	Maartje Veenhoven Marloes Dunweg	m.e.veenhoven@o2g2.nl m.e.dunweg@o2g2.nl
5/6	maandag, dinsdag, woensdag, donderdag maandag, donderdag en vrijdag	Harry Ottens Rianne Ramaker	h.ottens@o2g2.nl r.ramaker@o2g2.nl
7	maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag woensdag maandag, dinsdag	Sylvia Trentelman Rianne Ramaker Hanna de Vries	s.trentelman@o2g2.nl r.ramaker@o2g2.nl hanna.de.vries@o2g2.nl

8	maandag, dinsdag, woensdag, vrijdag maandag, donderdag, vrijdag	Anne Meijer Josephine de Leeuw	a.meijer@o2g2.nl j.w.de.leeuw@o2g2.nl
	Bovenschools directeur	Wieke Zondervan	w.zondervan@o2g2.nl
	Adjunct-directeur en intern begeleider	Sanne Lantinga	s.lantinga@o2g2.nl
	Klassenassistent (maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag)	Monique Visser	m.visser@o2g2.nl
	Vakleerkracht gymnastiek (maandag en donderdag)	Tim Kingma	t.j.kingma@o2g2.nl
	Conciërge (maandag t/m vrijdag)	René Sasbrink Harkema Tonnie Wijkstra	
	Administratief medewerker	Maartje Koning	maartje.koning@o2g2.nl

3.3. Schooltijden

Wij werken volgens een continuurooster; de kinderen lunchen met de eigen leerkracht.

Na de verhuizing zullen alle groepen op hetzelfde moment starten en eindigen. De schooltijden van de locatie MFC (groep 1/2) worden dan aangehouden. De MR heeft hiermee ingestemd.

Dag	Groep 1/2 MFC	Groep 3 – 8 Hoofdlocatie
Maandag	08.30 – 14.00 uur Inloop vanaf 8.15 uur	08.45 – 14.15 uur Inloop vanaf 8.30 uur
Dinsdag	08.30 – 14.00 uur Inloop vanaf 8.15 uur	08.45 – 14.15 uur Inloop vanaf 8.30 uur
Woensdag	08.30 – 13.15 uur Inloop vanaf 8.15 uur	08.45 – 13.30 uur Inloop vanaf 8.30 uur
Donderdag	08.30 – 14.00 uur Inloop vanaf 8.15 uur	08.45 – 14.15 uur Inloop vanaf 8.30 uur
Vrijdag	08.30 – 13.15 uur Inloop vanaf 8.15 uur	08.45 – 13.30 uur Inloop vanaf 8.30 uur

Inlooptijden

De kleuters zijn 's morgens vanaf 8.15 uur welkom in de klas. We starten om 8.30 uur met de dag. In het hoofdgebouw kunnen de kinderen van groep 3 t/m 8 's morgens vanaf 8.30 uur naar de klassen. Het is dan wel de bedoeling dat de kinderen in de klassen blijven en daar alvast aan het werk gaan. Ze mogen ook tot 8.40 uur buiten spelen. Buiten is op dat moment echter geen toezicht.

3.4. Ziek melden

Als uw kind ziek is, dan belt u voor schooltijd naar school (050 - 3210423) om dit door te geven. Afspraken voor een bezoek aan bijvoorbeeld de tandarts of huisarts dienen zoveel mogelijk buiten de schooluren gemaakt te worden.

Wanneer er sprake is van meerdere malen ongeoorloofd afwezig zijn van een kind, dan zal er contact opgenomen worden met de leerplichtambtenaar. Scholen zijn verplicht teveel schoolverzuim te melden bij de leerplichtambtenaar.

De leerplichtambtenaar kan ook preventief betrokken worden als er uitval dreigt. De leerplichtambtenaar denkt dan mee in het proces om de schoolgang van een kind te continueren.

3.5. Gymnastiekrooster

Alle kinderen van de school gymmen twee keer in de week in het MFC in Engelbert. De vakleerkracht Tim Kingma verzorgt deze lessen. Op maandag en donderdag is de planning van de gymnastieklessen hetzelfde.

Tijdstip	Groep
08.45 – 09.30 uur	1/2
09.30 – 10.15 uur	3
10.15 – 11.00 uur	4/5
11.40 – 12.30 uur	5/6
12.30 – 13.20 uur	7
13.20 – 14.15 uur	8

De kinderen die op maandag en donderdag eindigen in het MFC, mogen daar door de ouders opgehaald worden of zij mogen (na toestemming van de ouders) zelf naar huis. Het douchen na de gymles is niet verplicht, maar wordt wel aangeraden.

3.6. Vakanties en margedagen

Met margedagen bedoelen we dagen waarop de kinderen vrij zijn van school. De leerkrachten gebruiken deze dagen voor onderwijsinhoudelijke bijeenkomsten en cursussen. Elk schoolteam heeft marge-uren, omdat de kinderen meer uren naar school gaan dan wettelijk is voorgeschreven.

Margedag - alle kinderen vrij	28 september 2022
Herfstvakantie	17 oktober 2022 t/m 21 oktober 2022
Margedag- alle kinderen vrij	7 december 2022
Kinderen om 12 uur vrij, 's avonds kerstdiner	22 december 2022
Kerstvakantie	26 december 2022 t/m 6 januari 2023
Margedag - alle kinderen vrij	24 februari 2023
Voorjaarsvakantie	27 februari 2023 t/m 3 maart 2023
Tweede Paasdag	10 april 2023
Meivakantie, inclusief Koningsdag	24 april 2023 t/m 5 mei 2023
Hemelvaart + vrije dag erna	18 mei 2023 en 19 mei 2023
Tweede Pinksterdag	29 mei 2023
Margedag groep 1 t/m 5	23 juni 2023

Margedag - alle kinderen vrij	26 juni 2023
Margedag groep 6 t/m 8	30 juni 2023
Laatste schooldag - alle kinderen vrij	21 juli 2023
Zomervakantie 2023	24 juli 2023 t/m 3 september 2023

3.7. Verlof

Als kinderen vier jaar worden, mogen ze iedere dag naar school. Vanaf vijf jaar is uw kind leerplichtig en moet het alle dagen naar school.

In een enkel geval kan de directeur buitengewoon verlof verlenen. Een verzoek voor extra verlof kan alleen ingewilligd worden als er sprake is van bijzondere omstandigheden.

Voorbeelden van deze omstandigheden zijn:

- Familieomstandigheden: verhuizing, huwelijk, ernstige ziekte, overlijden, jubilea van bloed- en aanverwanten.
Bij huwelijk graag een kopie van de uitnodiging toevoegen aan de aanvraag.
- Vakantieverlof (vakantieverlof buiten schoolvakantie): dit kan alleen indien u seizoensgebonden werkzaamheden verricht en aan de volgende voorwaarden voldoet:
  - U kunt gedurende één schooljaar niet als gezin twee aaneengesloten weken op vakantie tijdens de schoolvakanties. Dit geldt voor alle schoolvakanties, dus ook de voorjaars-, mei-, herfst- en kerstvakantie;
  - De vakantie valt niet in de eerste twee weken van het schooljaar;
  - U of uw werkgever leidt onoverkomelijke bedrijfseconomische risico's wanneer u in één van de schoolvakanties op vakantie gaat. Dat een belangrijk deel van de omzet in de vakanties wordt verdiend, is niet voldoende voor de toekenning van het vakantieverlof.

Indien u in loondienst bent, moet uw werkgever hiervoor een verklaring afgeven, waaruit blijkt dat geen verlof in de officiële vakanties mogelijk is (vanwege onoverkomelijke bedrijfseconomische risico's in deze periodes). Indien u een eigen bedrijf heeft, dan kunt u door middel van een accountantsverklaring dit risico aantonen.

Alleen in bovengenoemde gevallen mag de directeur bij wijze van uitzondering uw kind bijzonder verlof verlenen tot maximaal 10 dagen. Deze dagen moeten wel binnen de leerplichtwet vallen. De directeur zal te allen tijde de leerplichtambtenaar inschakelen bij deze aanvragen.

Mocht u langer verlof willen hebben of dit aansluitend aan de schoolvakantie willen, dan moet u drie maanden van te voren contact opnemen met de leerplichtambtenaar van de Gemeente Groningen, telefoonnummer: 050 – 367 62 79.

Als u voor uw kind verlof wilt, dan moet u schriftelijk een verzoek tot verlof indienen bij de school. Dit formulier is te downloaden via onze website: www.dedriebond.nl

3.8. Zorg voor kwaliteit

Onze school beschikt over een systeem voor kwaliteitszorg: vanuit een meerjarenplanning beoordelen en verbeteren we de kwaliteit van ons onderwijs op een systematische en effectieve wijze. We maken daarbij gebruik van Mijnschoolplan.nl. Daarnaast hebben we onze kwaliteitszorg gekoppeld aan ons integraal personeelsbeleid. Daardoor borgen we dat de schoolontwikkeling en de ontwikkeling van onze medewerkers parallel verloopt. De instrumenten die we inzetten voor kwaliteitszorg en integraal personeelsbeleid leiden vrijwel altijd tot aandachtspunten. Samen met het team -en in het perspectief van onze streefbeelden en actuele ontwikkelingen- stellen we verbeterpunten vast. Daarbij gaat het altijd om keuzes. We gaan uit van het principe: niet het vele is goed, maar het goede is veel. De gekozen verbeterpunten worden daarna verwerkt in het jaarplan en verder uitgewerkt door het MT of een werkgroep. Door de dialoog met elkaar aan te gaan en het vertrouwen in ontwikkeling en verantwoordelijkheid te hebben, monitoren de werkgroepen de voortgang. Aan het eind van het jaar evalueren we de verbeterplannen.

Onze school draagt zelf de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van ons onderwijs. We zijn voortdurend gericht op verbetering en ontwikkeling van het geboden onderwijs. Professionalisering van de medewerkers is uitgangspunt om onze missie en visie te kunnen realiseren. Een gedeelde visie en ambitie dragen bij aan het proactief handelen in relatie tot kwaliteit. Op onze school betrekken we ook externen bij de bepaling en beoordeling van onze kwaliteit.

Ieder jaar stellen we een jaarplan op (op basis van ons schoolplan) met onze verbeterdoelen. Het jaar sluiten we af met een jaarverslag waarin we verantwoording afleggen aan onze stakeholders voor wat betreft de realisatie van onze verbeterdoelen en de behaalde resultaten. In de schoolgids en op de website maken wij de opbrengsten van de eindtoets in groep 8 bekend.

De Inspectie van het Onderwijs beschrijft in haar onderzoekskader 2021 de basiskwaliteit op verschillende standaarden. Wij hebben gemeten of we voldoen aan de gestelde eisen van basiskwaliteit met behulp van de zelfevaluatie basiskwaliteit (Mijnschoolplan.nl). De scores per standaard en de daaruit voortvloeiende actiepunten zijn opgenomen in ons schoolplan in de bijpassende paragrafen. De totaaluitslagen zijn als bijlage toegevoegd aan ons schoolplan. We zijn voornemens om de basiskwaliteit eens per twee jaar te meten. De acties die dat oplevert zullen we meenemen in de jaarplannen.

3.8.1 Schoolontwikkeling

Evaluatie schooljaar 2021-2022

Technisch lezen: het borgingsdocument is gereed en het team is bekend met de nieuwe werkwijze. Vanaf volgend schooljaar werkt iedereen volgens de afspraken beschreven in het borgingsdocument. Dit leidt tot eenduidigheid in het leesonderwijs en daarmee tot een ononderbroken leesontwikkeling van de leerlingen.

Taal: de werkgroep is meerdere keren bijeen geweest om de leerlijnen verder uit te werken en de juiste lessen te koppelen aan de doelen vanuit de leerlijn. Vanwege afwezigheid van één van de werkgroepleden lukt het niet dit af te krijgen dit schooljaar. De volledige uitwerking zal volgend schooljaar afgerond worden. Er is een grote investering gepleegd door de werkgroep en er zijn mooie stappen gezet. Ondertussen wordt er in alle groepen gewerkt met de methode. Het team is tussendoor meegenomen in het proces. Inmiddels is er steeds meer inzicht gekomen in de leerlijn taal. Dit leidt ertoe dat we bewustere keuzes maken in het lesaanbod.

Executieve functies: het team heeft scholing gehad over executieve functies. Het team heeft de scholing als waardevol ervaren, kennis is uitgebreid. Een vervolg is wenselijk. De IB'er heeft contact met Beter Brein over de invulling hiervan.

Voor het schooljaar 2022-2023 hebben we de volgende ontwikkelpunten geformuleerd in ons jaarplan:

- Vanuit de visie ontwikkelen wij afspraken over het gebruik van de ruimtes in het nieuwe schoolgebouw.
- Wij gebruiken de Vreedzame School in het kader van burgerschap en schoolklimaat.
- De werkwijze bij de nieuwe methode taal wordt geïmplementeerd en geborgd.
- De nieuwe werkwijze voor technisch lezen wordt schoolbreed geïmplementeerd.
- We werken met het vakgebied rekenen vanuit de leerlijnen.
- We laten ons als team scholen op de analyse en aanpak van executieve functies in de groep.

3.9. Inhoud van ons onderwijs

3.9.1 Kleuters

Wij gaan uit van een doorgaande ontwikkeling bij kleuters en maken geen splitsing in groep 1/2. Er wordt door leerkrachten zoveel mogelijk aangesloten bij het individuele ontwikkelingsniveau van de kleuter. Kinderen leren van elkaar in een uitdagende leeromgeving. De klas is zodanig ingericht dat de materialen uitnodigen om te worden gebruikt. Vanuit een gevoel van veiligheid komt een kind tot spelen. Zodoende zal het kind spelenderwijs en ontdekkend leren.

Het onderwijs in de groep 1/2 wordt aangeboden vanuit thema's die zoveel mogelijk aansluiten bij de belevingswereld van kleuters. Deze thema's komen aan de orde in de kring, de werklessen en in spel. In de kring kiezen de leerkrachten de voorleesboeken, opzegversjes, liedjes en andere activiteiten in aansluiting op het thema. In de werklessen zijn de weektaken gericht op het thema.

's Morgens wordt er begonnen in de kring of met een inloop. Elke dag wordt gepraat over de dagen van de week, het weer en wordt er met elkaar uitgewisseld over onderwerpen die op dat moment spelen. Het lokaal is ingericht in hoeken. In elke hoek liggen materialen van verschillende moeilijkheidsgraad, zodat alle kinderen daaruit een keuze kunnen maken. Ieder kind kiest een activiteit uit één van de hoeken (vrije keuze) of gaat aan de gang met één van de weektaken (zie de paragraaf Daltonmiddelen). Halverwege de ochtend hebben de kinderen een pauze. Kleuters hebben veel behoefte aan beweging. Gedurende alle activiteiten let de leerkracht op de verbale, cognitieve, sociale en motorische ontwikkeling van de kinderen.

3.9.2. Rekenen

Onze school hanteert voor het rekenonderwijs de methode 'Alles Telt'. Alles Telt is gebaseerd op het uitgangspunt van realistisch rekenen. Realistisch rekenen is een rekendidactiek die zich kenmerkt door de nadruk op inzicht. Dit betekent dat er veel tijd wordt ingeruimd voor begripsvorming. Het doel is dat kinderen (concrete) problemen en situaties kunnen oplossen met behulp van eigen strategieën en inzichten. Het automatiseren van bijvoorbeeld tafels, klokkijken en sommen onder de tien vinden wij belangrijk. Het legt een basis voor de verdere rekenkundige ontwikkeling. De instructielessen zijn zo opgebouwd, dat kinderen na een korte uitleg zelfstandig aan de slag gaan. Kinderen die het nodig hebben krijgen verlengde instructie. Voor sommige andere kinderen is er verrijkend materiaal dat nog meer uitdaging biedt. De nieuwste versie van 'Alles Telt' is de Q-versie die zich focust op doelgericht werken. Iedere les staat één rekendoel centraal, de daaropvolgende verwerkingsles behandelt

hetzelfde rekendoel. Vanaf schooljaar 2022-2023 werken we in de groepen 3 t/m 8 met de nieuwste versie.

3.9.3. Technisch lezen

In groep 1/2 richten wij ons op het voorbereidend lezen, ook wel ontluikende geletterdheid genoemd. Hierbij wordt de werkmap 'Fonemisch bewustzijn' gebruikt. Hiermee leggen wij de basis voor het aanvankelijk lezen (beginnende geletterdheid) in groep 3. In groep 3 wordt de nieuwste versie van de methode Veilig Leren Lezen gebruikt, de KIM-versie. Er wordt veel aandacht aan het leesproces besteed, waarbij we gebruik maken van verschillende werkvormen. Er is veel ruimte voor differentiatie. Onder andere spelletjes, stempels, boeken, werkbladen en het methodegebonden computerprogramma, bieden mogelijkheden voor kinderen die extra aandacht nodig hebben of voor kinderen die het leesproces versneld doorlopen.

In groep 4 t/m 6 wordt een stevig basisaanbod voor alle kinderen gerealiseerd. In de praktijk betekent dit dat er tijd besteed wordt aan het maken van leeskilometers en de technisch leeslessen gericht zijn om zoveel mogelijk kinderen tegelijkertijd te laten lezen. Dit door middel van samen hardop lezen, herhaald lezen, duo-lezen en groepjeslezen. Naast de instructiemomenten wordt er dagelijks aandacht besteed aan het onderhouden van eerder aangeleerde leesstrategieën en doelen. De woorden/teksten die gebruikt worden, komen onder andere uit Estafette 3, samenleesboeken van Delubas, theaterleesboeken, wereldoriënterende vakken. Het gekozen materiaal dient als hulpmiddel om het doel van de les te behalen. Er is blijvende aandacht voor leesontwikkeling t/m groep 8.

In het schooljaar 2021-2022 is technisch lezen één van de aandachtspunten geweest en is er een eigen leerlijn en aanpak ontwikkeld voor dit vakgebied. In het schooljaar 2022-2023 zal deze leerlijn in de praktijk gebracht gaan worden.

3.9.4. Begrijpend lezen

Voor begrijpend lezen maken we vanaf groep 4 gebruik van Nieuwsbegrip XL. Deze methode biedt interactieve leeslessen aan de hand van de actualiteit. De kinderen maken oefeningen op papier én op de computer, in een speciale leerlingomgeving. De teksten en verwerkingsopgaven worden aangeboden op verschillende niveaus, die aansluiten bij de onderwijsbehoefte van de kinderen. Daarnaast wordt begrijpend lezen geïntegreerd aangeboden binnen de projecten wereldoriëntatie.

3.9.5. Taal

In de groep 1/2 wordt een rijk taalaanbod gepresenteerd. In groep 3 is taalonderwijs geïntegreerd binnen Veilig Leren Lezen, de leesmethode voor het aanvankelijk lezen. Vanaf groep 4 wordt er gewerkt met de methode 'Taalverhaal.nu'. In het schooljaar 2021-2022 is taal één van de aandachtspunten geweest en is er een eigen leerlijn en aanpak ontwikkeld voor dit vakgebied. In het schooljaar 2022-2023 zal de leerlijn verder uitgewerkt worden.

Naast de methode besteden we extra aandacht aan mondelinge taalontwikkeling door met regelmaat uitgewerkte opdrachten te presenteren. Voor spelling is er een eigen leerlijn en aanpak ontwikkeld.

3.9.6. Schrijven

Onze school gebruikt voor het schrijfonderwijs de methode 'Pennestreken'. Pennestreken is een schrijfmethode die ervan uitgaat dat alle schrijfopdrachten functioneel moeten zijn. Daarom sluit deze schrijfmethode in groep 3 aan bij Veilig Leren Lezen. Schrijven is een belangrijke instrumentele vaardigheid die het leren lezen ondersteunt. In groep 3 ligt het accent op het leren schrijven in lopend schrift en vervolgens komt het schrijven van de hoofdletters en het automatiseren van het lopend schrift aan bod.

3.9.7. Wereldoriëntatie

Wereldoriëntatie is een verzamelnaam voor een aantal vakgebieden die te maken hebben met de wereld om ons heen. Het gaat hierbij om aardrijkskunde, geschiedenis en natuur en techniek. De lesstof binnen deze vakken wordt projectmatig aangeboden. De thema's zijn samengesteld vanuit de methodes: 'Meander' voor aardrijkskunde, 'Brandaan' voor geschiedenis en 'Naut' voor natuur en techniek. Er wordt in de verschillende projecten geïntegreerd gewerkt met de bovengenoemde vakgebieden, maar ook begrijpend lezen, stellen, cultuuronderwijs en digitale geletterdheid nemen binnen de projecten een belangrijke plaats in. Ons doel is de kinderen de wereld om hen heen te laten zien, te ervaren en te onderzoeken. Er worden verbanden gelegd tussen het verleden en het heden.

Binnen de projecten staan vier vaardigheden centraal: waarnemen, verbeelden, interpreteren en onderzoeken. De verschillende disciplines worden op allerlei manieren uiteengezet. Aan de projecten proberen we daar waar mogelijk excursies te koppelen om tot een verdieping van het project te komen.

3.9.8. Expressieonderwijs en cultuuronderwijs

Cultuur kleurt ons leven. Het is de wijze waarop we denken, handelen en interactie hebben met anderen. Cultuuronderwijs is de onderlegger voor ons hele onderwijs. 'Verbeelding is krachtiger dan kennis. Verbeelding omvat de wereld.' (Albert Einstein)

Een belangrijke taak binnen het onderwijs is dat kinderen zichzelf leren kennen en de wereld om hen heen leren kennen en waarderen. Om dit te bereiken zullen we kinderen moeten leren hun creatieve expressie en kennis te vergroten en hierin plezier te ervaren. Zonder de angst te hebben om iets fout te doen. Wij willen kinderen laten leren in betekenisvolle contexten en projecten, met krachtig en uitdagend onderwijs en levensechte vraagstukken. Kinderen moeten de ruimte hebben voor ontdekkend, ondernemend en onderzoekend leren binnen groepsdoorbrekend en geïntegreerd onderwijs. Cultuuronderwijs één van de onderleggers van ons algehele onderwijs.

Bovenstaande vraagt om een inbedding van cultuuronderwijs in onze jaarcyclus; met inspirerende lessen en activiteiten die passen bij onze algehele visie en ontwikkeling. Jezelf oriënteren op algemene en specifieke wereldaspecten of gebeurtenissen vormen een schakel met en een onderdeel van het creëren van een cultureel zelfbewustzijn. Op onze school komt deze oriëntatie terug in projectvorm omtrent de vakken binnen wereldoriëntatie. In iedere jaargroep staan een aantal thema's centraal. Door met de kinderen te praten over hun herinneringen, ervaringen en hun eigen vraagstukken, wordt hun verbeelding geprikkeld. Door hen nieuwe kennis aan te reiken, veel open vragen te stellen, samen te onderzoeken en te evalueren, worden de kinderen meegenomen in hun creatieve proces en krijgen ze meer grip op de thema's.

Om de kinderen nog meer in aanraking te laten komen met de verschillende facetten van cultuuronderwijs, heeft De Driebond regelmatig contact en overleg met de Stichting Kunst & Cultuur in Groningen. Deze stichting biedt onder andere een 'Cultuurmenu' aan. Dit is een gevarieerd programma voor kinderen van groep 1 t/m 8 met allerlei voorstellingen, bezoeken en lesmaterialen. Kinderen komen onder andere via het Cultuurmenu in aanraking met de professionele kunsten. Hierbij kan gedacht worden aan theater, dans, beeldende kunst, film, muziek, literatuur, media en erfgoed. De activiteiten worden aangeboden door de Oosterpoort, de Stadsschouwburg, het Noord Nederlands

Orkest en Het Houten Huis. Uit het aanbod van externen maken wij als team op De Driebond bewuste keuzes en laten we de excursies (zoveel mogelijk) aansluiten bij de lopende projecten en thema's.

Voor cultuuronderwijs zijn we in schooljaar 2018-2019 gestart met een doorgaande leerlijn Kunst en Cultuur van het basisonderwijs naar voortgezet onderwijs. Voor de ontwikkeling en implementatie van deze leerlijn hebben we een collega vrij geroosterd. Aan het eind van schooljaar 2021-2022 is er een eindpresentatie over de leerlijn georganiseerd. In het schooljaar 2022-2023 zal verdere borging plaatsvinden.

Erfgoededucatie – Sleutelbewaarders

De kinderen van De Driebond zijn sleutelbewaarder van de kerk in Engelbert. Ze zijn daarmee een structurele samenwerking aangegaan met de plaatselijke commissie die de kerk beheert. Dit gebeurt in het kader van het project Sleutelbewaarders van de Stichting Oude Groninger Kerken (SOGK). Doel van het project is de jonge generatie in het dorp bewust te maken van het erfgoed in hun dorp. In de Engelberter kerk wordt niet meer gekerkt, maar het gebouw heeft wel een centrale plaats in het dorp. Het project Sleutelbewaarders zorgt ervoor dat er ook in de toekomst mensen zijn die een band hebben met de kerk en die het belang inzien van het behoud ervan. In Engelbert staat de kerk tegenover de school. Het idee is dat de kerk in de toekomst een bijzonder verlengstuk wordt van de school. De schoolfoto's werden bijvoorbeeld al gemaakt in de kerk, maar de school kan er ook de HVO en GVO lessen, de kerstviering of een geschiedenisles organiseren. De kinderen worden uitgedaagd na te denken over wat je allemaal kunt doen in de kerk. Wat kan er wel en niet, en waarom? En wat kan de school voor de kerk betekenen?

3.9.9. Engels

Vanaf het schooljaar 2018-2019 zijn we gestart met de doorgaande leerlijn Engels. Deze doorgaande leerlijn start in de kleutergroepen en heeft een vervolg gekregen in alle groepen van De Driebond en de onderbouwgroepen van het voortgezet onderwijs. Een leerkracht van onze school is betrokken geweest bij de ontwikkeling van deze leerlijn. We kiezen voor deze doorgaande leerlijn omdat de taalgevoelige leeftijd van kinderen al rond het vierde levensjaar ligt. Het leren van meerdere talen stimuleert de taalontwikkeling. De nadruk ligt bij jonge kinderen op het spreken en verstaan, maar ook de schriftelijke taalvaardigheid komt in de hogere groepen aan bod. Om de kloof tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs kleiner te maken, is er een goed contact met het voortgezet onderwijs. We gebruiken bij ons onderwijs in het Engels de methode 'Groove Me' in de onderbouw en vanaf groep 5 de methode 'Join In'. Daarnaast vinden activerende werkvormen ook steeds vaker plaats in het Engels; liedjes, een kort spelletje of een voorleesboek.

Aan het eind van schooljaar 2021-2022 is er een eindpresentatie over de leerlijn georganiseerd. In het schooljaar 2022-2023 zal verdere borging plaatsvinden.

3.9.10. Verkeer

Voor verkeer gebruiken wij de verkeerseducatielijn van 'Klaar over!'. Deze methode richt zich op praktische kennis, die kinderen in het verkeer direct kunnen toepassen. In de groepen 1/2 worden praatplaten gebruikt om verkeerssituaties te bespreken. In groep 8 maken de kinderen het theoretisch verkeersexamen.

3.9.11. Gymlessen en sportinstuif

De kinderen van de groepen 1 t/m 8 krijgen gymlessen in de gymzaal van het MFC in Engelbert. Deze lessen worden verzorgd door de vakleerkracht. Er is voor alle kinderen twee keer per week een gymles gepland.

Verder wordt voor alle kinderen uit de groepen 3 t/m 8 iedere woensdagmiddag na schooltijd een sportinstuif georganiseerd door Bslim in de sporthal Lewenborg. Onder leiding van verschillende vakleerkrachten maken kinderen kennis met sporten en spelletjes. Deelname is gratis en opgeven is niet nodig.

3.9.12. Informatie -en Communicatietechnologie

We vinden het belangrijk dat de kinderen leren omgaan met moderne informatie- en communicatiemiddelen. We willen hen helpen om een weg te vinden in de hoeveelheid informatie die op hen afkomt en hen bewust leren omgaan met verschillende devices (laptops, iPads). We zetten laptops en iPads in ter ondersteuning van onze lessen en in de hogere leerjaren komen ook de toepassingsvaardigheden, zoals tekstverwerken, gericht internetgebruik en Powerpoint aan de orde. Laptops en iPads worden ingezet voor activiteiten binnen de leerlijn digitale geletterdheid, activiteiten binnen het verhalend ontwerp en voor oefenopdrachten bij verschillende vakken. Alle leerkrachten hebben een digibord tot hun beschikking. De leerkracht kan, ter ondersteuning van de lessen, zodoende dagelijks gebruik maken van digitale informatie.

3.9.13. Digitale geletterdheid

Met ingang van het schooljaar 2018-2019 zijn we gestart met de doorgaande leerlijn digitale geletterdheid. Digitale geletterdheid omvat alle vaardigheden die kinderen nodig hebben om zich in de digitale samenleving staande te houden en zichzelf hierin te kunnen ontwikkelen. In het model van de 21ste-eeuwse vaardigheden van Kennisnet en SLO heeft digitale geletterdheid een prominente rol en is het uitgesplitst in vier onderdelen:

ICT-basisvaardigheden; de kennis en vaardigheden die nodig zijn om computers en netwerken te kunnen begrijpen. Daarnaast zijn deze kennis en vaardigheden nodig om te kunnen omgaan met verschillende technologieën en om de bediening, mogelijkheden en beperkingen van technologie te begrijpen. In de praktijk betekent dit dat kinderen voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen met betrekking tot de basisfuncties van computers en computernetwerken. Kinderen leren omgaan met tekstverwerkers, spreadsheet- programma's en presentatiesoftware en kunnen werken met internet (browsers, e-mail).

Mediawijsheid; dit wordt gedefinieerd als het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee kinderen zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in een complexe, veranderlijke gemedialiseerde wereld. Om optimaal gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden die media bieden, zowel in het onderwijs nu, als in de mediasamenleving van straks, hebben kinderen mediawijsheid nodig. Kinderen ontwikkelen daarom kennis, vaardigheden en mentaliteit om bewust, kritisch en actief om te gaan met media.

Computational Thinking; het procesmatig (her)formuleren van problemen op een zodanige manier dat het mogelijk wordt om met computertechnologie het probleem op te lossen. Computational Thinking richt zich op de vaardigheden die essentieel zijn om problemen op te lossen waarbij veel informatie, variabelen en rekenkracht nodig zijn. De kinderen leren dat het belangrijk is om te begrijpen hoe informatie tot stand komt en hoe je computersystemen kan benutten om problemen op te lossen. Daarnaast komt het denken in stappen en het inzicht krijgen in algoritmes (een reeks instructies om vanaf een beginpunt een bepaald doel te bereiken) en procedures (een verzameling activiteiten die in een bepaalde volgorde moet worden uitgevoerd) aan de orde.

Informatievaardigheden; de vaardigheden waarbij kinderen leren om kritisch en systematisch te zoeken naar relevante informatie. Ook leren ze deze informatie te selecteren en te gebruiken voor verschillende opdrachten. Daarnaast worden vaardigheden ontwikkeld om de bruikbaarheid en betrouwbaarheid van deze informatie te beoordelen en te evalueren.

Op de Driebond wordt digitale geletterdheid veelal geïntegreerd binnen andere vakken. Samen met wereldoriëntatie en cultuuronderwijs is er een goede basis ontstaan om de leerlijnen te integreren. Daarnaast wordt er ook los van andere vakken aandacht besteed aan digitale geletterdheid.

Aan het eind van schooljaar 2021-2022 is er een eindpresentatie over de leerlijn georganiseerd. In het schooljaar 2022-2023 zal verdere borging plaatsvinden.

3.9.14. Vormingsonderwijs

Onze school is een openbare basisschool. In de wet staat dat op onze school lessen vormingsonderwijs (boeddhistisch, hindoeïstisch, humanistisch, islamitisch, katholiek of protestants-christelijk) kunnen worden gegeven als ouders daarom vragen. Vormingsonderwijs wordt gegeven binnen de schooltijden, maar valt niet onder de verantwoordelijkheid van onze school. Als ouders van zeven of meer leerlingen interesse hebben in vormingsonderwijs, kunnen wij deze lessen aanvragen bij de organisatie die het vormingsonderwijs op de openbare basisscholen verzorgt. Er zijn voor u of onze school geen kosten aan verbonden.

Op onze school volgen de leerlingen van groep 7 één keer per week godsdienstig vormingsonderwijs (GVO). De leerlingen van groep 8 volgen één keer per week humanistisch vormingsonderwijs (HVO). De wekelijkse lessen vormingsonderwijs van drie kwartier worden verzorgd door een bevoegde vakdocent van een bepaalde levensbeschouwelijke richting. Als Vreedzame School hebben onze leerkrachten daarnaast aandacht voor geestelijke stromingen en burgerschapsvorming, waarbij de identiteitsontwikkeling van de leerlingen centraal staat.

Wij gaan ervan uit, dat alle leerlingen uit groep 7 en 8 godsdienstig en humanistisch vormingsonderwijs volgen. Wanneer u dit niet wilt, kunt u hiertegen bezwaar maken bij de directie van de school.

Ga voor meer informatie naar de website www.vormingsonderwijs.nl.

3.9.15. Burgerschapsvorming

In november 2020 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de nieuwe aangepaste burgerschapswet (de wet is ingegaan op 01-08-2021). De nieuwe wet heeft als doel het versterken van het burgerschapsonderwijs en het verduidelijken van de taken en de rollen van het bestuur en de school. Onze school dient allereerst een eigen visie en eigen doelen te ontwikkelen voor burgerschapsonderwijs. Op basis van onze visie en onze doelen kunnen we dan een samenhangend programma (curriculum) voor de burgerschapsvorming van onze leerlingen ontwikkelen. Het curriculum zal moeten verduidelijken hoe wij burgerschap in de verschillende leerjaren bevorderen, wat leerlingen concreet leren en hoe er geëvalueerd wordt.

Aan het begin van het schooljaar 2022-2023 wordt met behulp van de kwaliteitskaart van WMK (werken met kwaliteit) burgerschapsvorming in beeld gebracht. Met deze analyse maken we een start met het verfijnen van onze visie op burgerschapsvorming. Hierbij wordt gekeken naar wat er al gebeurt op dit gebied en welke accenten we kunnen versterken. De Driebond is een Vreedzame School waardoor er reeds veel aandacht is voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en burgerschapsvorming. Burgerschapsvorming is daarnaast één van de ontwikkelpunten in het jaarplan 2022-2023.

3.10. Daltononderwijs in de praktijk

Op De Driebond is het leren samenwerken als een rode draad in allerlei activiteiten te herkennen. Het belang van samenwerking komt niet alleen bij sociale spelactiviteiten naar voren, maar maakt ook deel uit van het lesprogramma.

Het begrip vrijheid hanteren wij als 'vrijheid in gebondenheid'. Dit houdt in dat de kinderen rekening moeten houden met regels en afspraken die nodig zijn voor een goed functionerende groep. Binnen bepaalde grenzen ontstaat zodoende genoeg houvast voor het leren hanteren van vrijheid, bijvoorbeeld in de keuze van activiteit, lesmateriaal en werkplek of het al dan niet met iemand samenwerken.

Zelfstandigheid vatten wij op in de ruimste zin van het woord. In de onderbouw begint zelfstandigheid met zelfredzaamheid, bijvoorbeeld bij het aan- en uitkleden en het opruimen. In de hogere groepen verwachten we meer inzet vanuit de kinderen zelf. We proberen kinderen geleidelijk steeds meer zelfverantwoording bij te brengen. Hierbij werken we met gedifferentieerde taken. Vanaf groep 1/2 wordt dit gedaan. Daar kan een taak bijvoorbeeld bestaan uit een tekenopdracht, een bouwopdracht of het maken van een puzzel. Vanaf groep 3 krijgen de kinderen taakwerk; eerst een dagtaak, later een weektaak. Zo leren ze zelfstandig te plannen en dragen zij verantwoordelijkheid voor het afronden van hun werk.

3.11. Daltonmiddelen

3.11.1. Dagkleuren

In groep 1/2 staan de dagkleuren op het taakbord aangegeven. Aan het begin van elke dag worden de dagkleuren besproken. De kinderen krijgen zo inzicht in de werking van het takenbord. De dagkleuren geven ook inzicht in de structuur van de weekindeling.

In de hogere groepen worden de dagkleuren in de klas weergegeven. De kleurcode kan op verschillende manieren worden toegepast. De dagkleuren worden onder meer door de kinderen gebruikt om de taken in de dag- of weektaak af te tekenen.

3.11.2. Dag- en weekritme

In groep 1/2 werken we behalve met het digikeuzebord, waarop de dagkleuren en de taken staan aangegeven, ook met dagritme kaarten. Dagritme kaarten geven verduidelijking en structuur aan de dag. Ze bevorderen de zelfredzaamheid van de kinderen.

In groep 3 t/m 8 weten de kinderen wat de verschillende activiteiten op de verschillende dagen zijn. De dagindeling wordt op een whiteboard aangegeven. Er is een klok aanwezig die voor de kinderen goed zichtbaar is. In de groepen 1 t/m 4 wordt regelmatig met een kleurenklok gewerkt, zodat voor de kinderen duidelijk is, hoelang een activiteit duurt.

3.11.3. De taak

In groep 1/2 maken de kinderen kennis met plannen en omgaan met tijd door op het digikeuzebord aan te geven op welke dag ze hun taak gaan doen. Hierdoor ontstaat inzicht in een weekindeling en ontwikkelt het kind tijdsbesef.

De kinderen plannen hun taken aan het begin van de week. Ze moeten hierbij rekening houden met de planning van de andere kinderen; soms is er geen ruimte meer op een bepaald werkmoment.

Op het keuzebord geven ze de keuze van hun activiteit aan door hun naam bij de hoek te plaatsen. Voordat de kinderen een activiteit kiezen, bedenken de kinderen wat ze graag willen doen, zodat ze

doelbewust voor een activiteit kiezen. Ze kunnen zelf zien wanneer een hoek vol is. De kinderen kunnen zelfstandig van hoek wisselen.

In groep 1/2 zijn er vier verschillende soorten taken:

- de creatieve taak
- de cognitieve taak: gericht op aanvankelijk taalonderwijs of aanvankelijk rekenonderwijs
- de keuzetaak: t.a.v. het thema
- de vrije taak: hoeken

Alle kinderen doen de creatieve taak. De cognitieve taak is bestemd voor de kinderen van groep 2 en kinderen van groep 1 die hier aan toe zijn. Halverwege het schooljaar worden alle kinderen van groep 1 hierin meegenomen. De keuzetaak wordt gekoppeld aan het thema. Halverwege groep 2 doen alle tweedejaars deze taak. Groep 1 mag zelf kiezen voor deze taak. De leerkracht stimuleert en begeleidt de kinderen bij het plannen van de taken. Naast de taken kiezen de kinderen voor andere activiteiten, de 'vrije taak'. De taken zijn te vinden in de verschillende hoeken in de groep. Na de kerstvakantie krijgen de kinderen van groep 2 een weektaak. Op deze weektaak staan vier taken die de kinderen kunnen afkleuren met de kleur van de dag.

In de loop groep 3 wordt er gewerkt met een dagtaak. Gedurende het schooljaar wordt dit verder uitgebreid met diverse activiteiten die ingepland kunnen worden. Halverwege groep 4 wordt dit uitgebreid naar een halve of hele weektaak. In groep 5 wordt er uiteindelijk gewerkt met een hele weektaak. Deze weektaak wordt gebruikt t/m groep 8.

Op de weektaak staan de lessen die de kinderen zelfstandig kunnen plannen en kunnen maken. Als de taak af is, wordt het gekleurd met de dagkleur. Het gemaakte werk wordt in het weektaakmapje gedaan. Op de weektaak is zowel voor de kinderen als voor de leerkrachten ruimte om te evalueren. Aan het einde van de dag controleert de leerkracht en laat d.m.v. een afkorting zien wat de leerling met de les moet doen. Als de les goed is gemaakt, zet de leerkracht een paraaf. Op deze wijze hebben zowel de kinderen als de leerkracht zicht op de vorderingen.

Voor sommige vakken moeten de kinderen eerst het eigen werk zelf nakijken en verbeteren. Vanaf groep 4 leren de kinderen hun eigen werk na te kijken en te verbeteren. Het aantal vakken waarbij ze dit zelf doen neemt gedurende het schooljaar toe. Hierdoor krijgen ze inzicht in hun eigen leerproces. Ze kunnen zelf de gemaakte fouten bekijken en verbeteren. De weektaak gaat voor elke vakantie gebundeld mee naar huis.

3.11.4. Taakblad

In groep 3 t/m 8 werken de kinderen met een taakblad. Hierop staat hun dag- of (halve) weektaak. Tijdens de uitleg geeft de leerkracht instructie over de taak. Het materiaal behorende bij de taak pakken de kinderen zelf: schriften, boeken, kopieën. De taal-, reken- en schrijfschriften en de werkboeken liggen op een vaste plek in het lokaal. Ook het inleveren van het werk gebeurt op een vaste plek. Het taakblad komt in de map van de kinderen. In groep 8 leren de kinderen (met sommige onderdelen) verder vooruit te plannen, dit als voorbereiding op het voortgezet onderwijs.

3.11.5. Het principe van uitgestelde aandacht

Alle groepen maken gebruik van een stoplichtlamp. Deze lamp heeft de kleuren rood, oranje, groen.

De lamp staat/hangt op een plek die zichtbaar is voor alle leerlingen.

Groep 1/2

De betekenis van de kleuren:

Rood = De leerlingen werken zelfstandig, de leerkracht geeft op dit moment uitleg of oefent met een groepje leerlingen in een kleine kring en kan geen vragen beantwoorden van de rest van de groep.

Oranje = De leerlingen mogen overleggen met het maatje of een klasgenoot, de leerkracht geeft op dit moment uitleg of oefent met een groepje kinderen in een kleine kring.

Groen = De leerlingen overleggen en werken samen, de leerkracht doet looprondes, beantwoordt vragen en speelt mee.

In groep 1/2 wordt de lamp gebruikt als middel voor uitgestelde aandacht. Aan het begin van de werkles wordt de lamp aan gedaan na de eerste loopronde.

De leerkracht geeft duidelijk aan wanneer de lamp aan gaat, zodat de leerlingen zich er bewust van zijn. Met behulp van de kleurenklok zien de leerlingen hoe lang de lamp aan blijft.

De leerlingen worden op deze manier gestimuleerd voor zichzelf oplossingen te bedenken en samen te werken.

Groepen 3 t/m 8

De betekenis van de kleuren:

Rood = Zelfstandig stil werken.

Oranje = Fluisterend overleggen en samenwerken.

Groen = Samenwerken en de leerkracht is beschikbaar.

Het stoplicht wordt vooral gebruikt tijdens taaktijd. De leerkracht geeft in die periode ook verlengde instructie.

De leerkracht loopt rondes. De leerlingen weten wanneer de leerkracht langskomt om te helpen.

In groep 3 wordt de tijd van het stoplicht aangeduid met de kleurenklok. In andere groepen wordt het stoplicht gecombineerd met de timetimer.

Tevens werken de leerlingen met een dobbelsteen. Hierop kunnen ze aangeven of ze een vraag hebben (vraagteken) of ze gestoord mogen worden (groene stip), of dat ze zelfstandig willen werken (rode stip).

3.11.6. Keuzewerk

In de groepen 3 t/m 8 hebben de kinderen keuzewerk. Keuzewerk houdt in dat er activiteiten worden gedaan die op een andere manier de kennis en vaardigheden van kinderen vergroten. Op de weektaak staat dit aangeduid als individueel werk. Hierbij kunnen de kinderen zelf bepalen welk spel of welke opdracht uit de keuzekast pakken of welk onderdeel ze gaan oefenen op de computer. De keuzemogelijkheden worden regelmatig afgewisseld en de kinderen komen ook zelf met ideeën.

Op een middag in de week vindt er groepsdoorbrekend keuzewerk plaats. De leerlingen geven hier zelf richting en invulling aan. Ze mogen een workshop geven, een workshop volgen, werken aan een leervraag of werken aan een keuzekaart. Ook kiezen ze zelf of ze samen gaan werken of dat ze individueel gaan werken.

3.11.7. Inrichting lokaal

In de groep 1/2 wordt er gewerkt in verschillende hoeken. Deze hoeken zijn in het lokaal te vinden, maar ook op de gang. In het nieuwe schoolgebouw is dat op het leerplein. In sommige hoeken wordt er gewerkt aan tafels, in andere hoeken op de grond of op een kleed. Op het digikeuzebord kunnen leerlingen zien hoeveel leerlingen in een hoek mogen werken. Het materiaal dat de leerlingen nodig hebben is te vinden in open kasten die bij de hoeken staan. In het lokaal of op de gang zijn de hoeken op een vaste plek te vinden. Als een leerling in een bepaalde hoek aan het werk gaat, maar er is toch geen plek, zoekt de leerling zelf een andere werkplek. Bij de kleuters wordt ook veel in de kring gewerkt.

In de groepen 3 t/m 8 zitten de leerlingen in tafelgroepjes. De leerlingen hebben een eigen werkplek, maar zijn vrij om op een andere plek te werken. Bijvoorbeeld als er samengewerkt moet worden. In het nieuwe schoolgebouw kunnen de kinderen ook gebruik maken van het leerplein.

In elke groep staat een instructietafel, hieraan vinden de verlengde instructies plaats.

Tevens is er ruimte in het lokaal voor kasten; een ladekast met voor iedere leerling een eigen laatje, een keuzekast, een kast met materialen voor hulpmiddelen en kasten met schriften/boeken.

Op verschillende plekken in het lokaal of op de gang, is werk van leerlingen te zien. Als er gewerkt wordt aan een thema, is er een hoek met interessante en mooie spullen en boeken over dit thema. Ook hangt in die hoek informatie over het onderwerp.

In de school zijn verschillende thematische hoeken gecreëerd. In de school is een muziekhoeke en een Engelse hoek gecreëerd. Deze hoeken zien er aantrekkelijk uit en nodigen uit om gebruik te maken van de materialen. Alle groepen kunnen spullen uit deze hoeken pakken.

3.11.8. Samenwerken

Eén van de kernwaarden van het Daltononderwijs is samenwerken. Dit dient een aantal doelen:

- een pedagogisch doel; kinderen leren rekening te houden met elkaar en ervaren zo dat iedereen verschillend is. Het samenwerken bevordert een positief leef- en leerklimaat;
- een cognitief en didactisch doel: kinderen leren in interactie van en met elkaar, waarbij verschillende leerstijlen tot hun recht komen en benut worden. Kinderen kunnen elkaar ook helpen in het kader van uitgestelde aandacht. Dit bevordert goed klassenmanagement.

Het leren samenwerken met anderen is zowel op school als in het dagelijks leven voortdurend aan de orde. Als leerlingen met elkaar leren samenwerken ontwikkelen ze belangrijke vaardigheden: het aangaan van de dialoog, inleven in een ander, het beoordelen van een eigen inbreng en die van de medeleerling, compromissen sluiten, het leren omgaan met teleurstelling en het ervaren van een meeropbrengst uit de samenwerking. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het leren een grote impuls geven. Doordat de leerlingen in tafelgroepen zitten, worden ze gestimuleerd hulp aan elkaar te vragen en te geven. Middels coöperatieve werkvormen wordt er samen geleerd. Tijdens projecten en verhalend ontwerpen worden de kinderen uitgedaagd door samen werkstukken te maken en in tweetallen of groepjes informatie in te winnen en te verwerken.

In alle groepen, van groep 1 t/m groep 8 werken de leerlingen met een maatje. De maatjes worden soms gevormd door de leerkracht, omdat de leerkracht bepaalde leerlingen wil uitdagen om tot goede samenwerking te komen. De leerlingen kiezen ook zelf hun maatje. In groep 1/2 worden nieuwe leerlingen uit groep 1 gekoppeld aan een leerling uit groep 2 of aan een oudste uit groep 1. Zo kan er worden uitgelegd wat de afspraken van de groep zijn, waar materialen liggen, hoe het schoolgebouw

er van binnen uit ziet en voor hulp tijdens de uitgestelde aandacht. De maatjes worden met regelmaat gewisseld. Ook op de weektaak staat aangegeven wanneer de maatjes samen een opdracht moeten doen.

3.12. Bijzondere activiteiten

Gedurende het jaar zijn er de volgende bijzondere activiteiten.

- **Kinderboekenweek:** Tijdens de Kinderboekenweek wordt op school aandacht besteed aan nieuw verschenen boeken en aan het thema van de Kinderboekenweek.
- **Sint Maarten:** De kinderen maken op school een lampion, die tijdens een viering door de ouders bewonderd kan worden. Rond 11 november wordt Sint Maarten gezamenlijk gevierd met het zingen van een aantal liedjes.
- **Sinterklaas:** Op of rond 5 december arriveert Sinterklaas op school, daarna wordt het feest voortgezet in de klassen.
- **Kerstactiviteit:** In de laatste week voor kerstvakantie worden er op school allerlei activiteiten georganiseerd rond het thema Kerst.
- **Kerstmaaltijd:** Op de laatste donderdagavond voor de kerstvakantie vindt een kerstmaaltijd plaats op school.
- **Paasactiviteit:** Rond de Paasdagen wordt er een leuke activiteit verzorgd en daarna is er een Paaslunch.
- **Koningsspelen:** In april worden er Koningsspelen georganiseerd.
- **Schoolreisjes:** Ieder jaar gaan de groepen 1 t/m 5 op schoolreisje. De groepen 6 t/m 8 gaan aan het begin van het schooljaar samen drie dagen op schoolkamp.
- **Jaarafsluitfeest:** Ieder jaar wordt afgesloten met een schoolfeest in een bepaald thema, meestal in één van de voorlaatste weken voor de grote vakantie.
- **Musical:** Na acht jaar verlaten de kinderen van groep 8 de school. Zij vieren dit met een musical die wordt opgevoerd in de laatste week voor de zomervakantie. Overdag voert groep 8 de musical op voor de kinderen van de school en 's avonds voor hun ouders/verzorgers, familieleden en vrienden.
- Voor elke groep is er de jaarlijkse **sportdag**, georganiseerd vanuit de Vensterwijk.

De Driebond geeft de kinderen elk jaar gelegenheid aan een aantal **sporten** mee te doen.

- **Voetbal:** De groepen 7 en 8 kunnen in het voorjaar meedoen aan het schoolvoetbal.
- **4mijl:** Kinderen hebben de gelegenheid om zich via school op te geven voor de 4mijl.
- **Avondvierdaagse:** In mei/juni neemt de school deel aan de avondwandelvierdaagse. De organisatie komt vanuit de ouderraad.
- **Zwemvierdaagse:** In Engelbert is jaarlijks een zwemvierdaagse in Natuurbad Engelbert. We stimuleren de kinderen hieraan mee te doen.
- Vanuit de Vensterwijk is er drie keer per jaar een **activiteitenkalender**. Hierop staan tal van activiteiten waaronder sport- en culturele activiteiten.

3.13. Bestuur

Het bestuur van de school wordt gevormd door Openbaar Onderwijs Groningen. Alle openbare scholen voor primair, voortgezet en speciaal (basis)onderwijs in en rondom de stad Groningen vallen onder deze stichting.

Onderstaande is overgenomen uit het Strategisch Beleidsplan 2019-2023.

'Bij ons staan samen leren, samen werken en samen leven centraal. Wij zijn sterk in leren!'

Onze missie

Als samenleving in het klein, werken wij vanuit de maatschappelijke verantwoordelijkheid om onze leerlingen het beste onderwijs te geven dat we kunnen bieden. Zodat onze leerlingen hun talenten ontwikkelen en uitgroeien tot zelfstandige mensen die voorbereid zijn op hun toekomst en met respect voor anderen actief deelnemen aan de samenleving.

Onze visie

De kwaliteit van ons onderwijs is hoog. Onze leerlingen en medewerkers worden geïnspireerd en uitgedaagd. Hier maken wij ons elke dag hard voor. Wij bieden leerlingen en collega's een omgeving die toegankelijk, veilig en divers is en waar de onderlinge verbondenheid sterk is. We staan open voor vernieuwing en we stimuleren onze leerlingen en medewerkers om zich continu te blijven ontwikkelen.

Kernwaarden**• Vertrouwen**

We hebben vertrouwen in elkaar: collega's, leerlingen en ouders. We tonen eigenaarschap door verantwoordelijkheid te nemen voor ons eigen werk. Dit stimuleren we ook bij leerlingen, zodat ze vertrouwen krijgen in hun eigen leerproces en zich er verantwoordelijk voor voelen.

• Verbinden

We vormen een samenleving in het klein en dat betekent dat we werken aan de onderlinge betrokkenheid bij het onderwijs, de leerlingen en elkaar. We zoeken de verbinding met elkaar en met de buitenwereld en hebben oog voor onderlinge relaties.

• Vernieuwen/ontwikkelen

We zijn voortdurend bezig met het vernieuwen, verbeteren en verder ontwikkelen van onze leerlingen, ons onderwijs, onze medewerkers en onze organisatie. Hieronder valt zowel persoonlijke ontwikkeling als de ontwikkeling van het onderwijs.

4. Zicht op ontwikkeling en begeleiding

Op onze school wordt planmatig gewerkt aan zorg en begeleiding. Het gehele team is samen met de bovenschools directeur, de adjunct-directeur/intern begeleider verantwoordelijk voor de zorg en begeleiding door de gehele school heen. Het bepalen van het beleid en de coördinatie van de zorg liggen in handen van de intern begeleider in samenspraak met de bovenschools directeur.

4.1. Nieuwe leerlingen

Als ouder van een nieuwe leerling bent u van harte welkom om bij ons op school kennis te komen maken en sfeer te komen proeven. Onze adjunct-directeur staat u graag te woord in een kennismakingsgesprek. Tijdens dit gesprek krijgt u de nodige informatie en kunt u allerlei vragen stellen. Door het lezen van deze schoolgids kunt u thuis alles nog eens rustig overwegen. Indien u besluit uw kind op De Driebond aan te melden, dan kunt u dit kenbaar maken bij de directie en een inschrijfformulier invullen.

Het aantal leerkrachten waarover een school kan beschikken, wordt niet alleen bepaald door het aantal leerlingen, maar ook door bepaalde aspecten van de achtergrond van de leerlingen, zoals opleiding en gezinssituatie. Wij zijn daarom genoodzaakt bij de inschrijving van uw kind gegevens over de gezinssituatie op te vragen, evenals het Burgerservicenummer van uw kind. Uiteraard worden uw gegevens vertrouwelijk behandeld.

Ongeveer zes weken voordat uw kind vier jaar wordt, krijgt u bericht over de groep waarin uw kind geplaatst zal worden. Elk kind wordt uitgenodigd om een aantal (twee tot vier dagdelen) in de groep te komen kennismaken. Uw kind kan 'echt' naar school op de eerste schooldag na zijn of haar vierde verjaardag.

Wanneer een kind nieuw op De Driebond is, probeert de school met behulp van de nodige informatie vooraf (ouders/peuterspeelzaal/kinderdagverblijf) en observaties een zo goed mogelijk beeld te krijgen van het kind. Mocht uw kind in een andere groep binnenkomen, dan is er een overdracht van de oude school naar De Driebond.

Als een kind voor het eerst op school komt, komt hij/zij in een nieuwe omgeving terecht met allerlei verschillende kinderen. Het kind doet, zeker de eerste tijd, erg veel indrukken op. Daarom krijgen alle nieuwe kinderen in de groep een maatje. Dit is een ouder kind dat de gang van zaken goed kent. Het maatje helpt het nieuwe kind daar waar mogelijk is. Een maatje zal het nieuwe kind bijvoorbeeld de eerste tijd helpen met het zoeken/vinden van de materialen enzovoorts.

4.2. Leerlingvolgsysteem

Op De Driebond wordt de ontwikkeling van de kinderen nauwkeurig gevolgd. Dit gebeurt in de dagelijkse omgang met de kinderen. Door goed te observeren en nauw contact te hebben met een kind, komt een leerkracht veel over een kind te weten. Als er iets aan de hand is, wordt dit veelal snel opgemerkt, zowel op sociaal-emotioneel gebied als op cognitief gebied. Een goede relatie met kinderen is hierbij het uitgangspunt.

De leerkracht staat aan de basis van kwalitatief goed onderwijs. Het dagelijks werk van de kinderen is een bron van informatie over de ontwikkeling. De leerkracht verzamelt en interpreteert deze kindgegevens. Naast het dagelijks werk, haalt de leerkracht informatie uit observaties en toetsen.

In groep 1/2 wordt gewerkt met het leerlingvolgsysteem van het Digikeuzebord. De leerlingen worden hierin gevolgd aan de hand van leerdoelen. Bij de kleutergroepen monitoren we niet alleen de leerresultaten, maar koppelen deze ook aan het aanbod en de inrichting van het onderwijs in de onderbouw. We werken bij de jonge kinderen vanuit de visie groep 1 en 2 samen. Werken in

combigruppen bij kleuters is een bewuste keuze: we zijn van mening dat het aanbod, de instructie en differentiatie zo het meest oplevert. We zitten in een proces van onderlinge afstemming over de inhoud van ons onderwijs tussen de kleutergroepen en groep 3. We vinden het belangrijk dat onze kleuters in voldoende mate spelend leren, passend bij hun ontwikkelingsbehoeften.

4.3. Basisondersteuning

Onze school maakt deel uit van het samenwerkingsverband 20.01; het samenwerkingsverband voor de scholen in de provincie Groningen en gemeente Noordenveld. In het samenwerkingsverband zijn afspraken gemaakt over de basisondersteuning. Deze betreffen de preventieve en licht curatieve interventies, de onderwijsondersteuningsstructuur, het planmatig werken en de basiskwaliteit van het onderwijs.

De basisondersteuning krijgt vorm middels handelingsgericht werken. Wij gaan hierbij uit van onderwijs op meerdere niveaus in de groep. De leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte worden zoveel mogelijk in de groep begeleid.

We werken volgens de piramide van zorg.

Te beginnen bij:

- algemene zorg in de groep (niveau 1),
- extra zorg in de groep (niveau 2),
- speciale zorg in overleg met de intern begeleider (niveau 3),
- speciale zorg na extern onderzoek (niveau 4),
- speciale externe zorg (niveau 5).

Planmatig werken

Op onze school wordt planmatig gewerkt aan zorg en begeleiding. Het gehele team is samen met de bovenschools directeur, de adjunct-directeur/intern begeleider verantwoordelijk voor de zorg en begeleiding door de gehele school heen. Het bepalen van het beleid en de coördinatie van de zorg liggen in handen van de intern begeleider in samenspraak met de bovenschools directeur.

De Driebond heeft voor alle groepen een leerlingvolgsysteem met methodeonafhankelijke toetsen voor taal/lezen, spelling en rekenen. De leerkrachten volgen systematisch de vorderingen van de kinderen door methodegebonden toetsen, eigen toetsen of observatie-instrumenten. Ook worden twee keer per schooljaar Citotoetsen afgenomen.

De methodegebonden toetsen worden aan het eind van een blok afgenomen. De gemaakte fouten worden geanalyseerd en op een registratieformulier geschreven. Ook voor de Citotoetsen worden analyseformulieren gebruikt. De registratieformulieren en analyseformulieren worden gebruikt om de uitval per categorie of vaardigheid in beeld te krijgen. De categorieën waarin veel fouten worden gemaakt, worden opgenomen in zogenoemde analysespinnen. Dit zijn clusterings van leerlingen die op een bepaalde categorie of vaardigheid uitvallen.

Naast de analyse van de toetsgegevens, schrijft de leerkracht observaties op. Opvallendheden uit lessen, gemaakt werk of gesprekken, worden genoteerd op een observatielijst.

Op de analysespinnen zijn de clusters te vinden die gemaakt zijn naar aanleiding van de observaties, reguliere toetsmomenten en de Citotoetsen. De analysespinnen vormen de basis voor de reparatiemomenten die wekelijks zijn ingepland op de weekplanning.

Zowel de analysespinnen als de observatielijsten zijn werkdocumenten die gedurende het schooljaar worden bijgewerkt. Bij beheersing van een bepaalde categorie of vaardigheid, is het doel bereikt en kan de extra begeleiding op dat gebied afgerond worden. Maar er kunnen gaandeweg ook leerlingen

worden toegevoegd op basis van observaties. Als een leerling ondanks reparatie veelvuldig fouten blijft maken in een bepaalde categorie of vaardigheid, wordt bekeken welke verdere acties nodig zijn.

Na verloop van een aantal weken worden de analysespinnen cyclisch geanalyseerd om te zien of het aanbod nog steeds passend is bij de groep als geheel en bij de individuele onderwijsbehoeften van individuele kinderen. Tijdens deze analyses kijken de leerkrachten terug op hun eigen rol en het effect van het handelen op de vorderingen van de leerlingen. In de hogere groepen formuleren de leerkrachten ook samen doelen met de leerlingen. Op deze manier worden leerlingen betrokken bij hun leerproces en hebben ze zelf een belangrijk aandeel in hun leerontwikkeling.

Voor het volgen van de sociale ontwikkeling, wordt twee keer per jaar De Sociale Competentie Observatie Lijst (SCOL) ingevuld door de leerkracht. Dit wordt vanaf groep 2 gedaan. Vanaf groep 6 vullen de leerlingen ook een leerlingdeel in.

Groepsbespreking, kindbespreking en driehoeksoverleg

Leerkrachten bespreken twee keer per jaar hun vragen betreffende het opstellen, uitvoeren en realiseren van de analysespinnen met de intern begeleider. Tijdens deze groepsbespreking wordt uitgebreid stilgestaan bij de evaluaties, observaties, de organisatie en de opbrengsten van de toetsen op groepsniveau en de daaruit voortvloeiende te nemen stappen voor de komende periode. Twee keer per jaar wordt in een teamoverleg op schoolniveau gekeken naar de opbrengsten van de voorafgaande periode en analyseert het team samen de uitkomsten van de Citotoetsen. Door op schoolniveau te kijken, vindt er brede reflectie plaats en is de doorgaande lijn leidend. Er is gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle leerlingen van de school en er wordt besproken waar winst is behaald en waar nog verbeterpunten liggen. Interventies die goed blijken te werken in een groep, kunnen worden overgenomen in andere groepen.

Wanneer tijdens de groepsbespreking blijkt dat bepaalde leerlingen uitgebreider besproken moeten worden, komen deze leerlingen aan bod in de leerlingbespreking met de intern begeleider. Dit kan gaan om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeftes, leerlingen die onvoldoende profiteren van het onderwijsaanbod, leerlingen waarvan de onderwijsbehoeften onduidelijk blijven of leerlingen waarbij er vermoedens zijn van bepaalde problematiek.

Los van de geplande leerlingbesprekingen, kan een leerkracht altijd een beroep doen op de intern begeleider om een leerling te bespreken waarover zorgen bestaan. Centraal staat de begeleidingsvraag van de leerkracht en de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Samen met de intern begeleider wordt een plan gemaakt hoe de leerling verder te helpen en te begeleiden. Wanneer er vragen blijven rondom de onderwijsbehoeften, wanneer leerlingen onvoldoende profiteren van het onderwijs, of wanneer zorgen blijven bestaan, kan de school een begeleidingsvraag hebben.

Twee keer per jaar heeft de intern begeleider een driehoeksoverleg met de ambulant begeleider en de orthopedagoog van het Kenniscentrum Openbaar Onderwijs (KCOO) om deze begeleidingsvragen te bespreken. Samen wordt gekeken naar de mogelijkheden. Soms wordt er gekozen voor onderzoek en/of observatie. Dit wordt uitgevoerd door het KCOO en kan plaatsvinden na toestemming van de ouders/verzorgers. Ook kan besloten worden andere hulp van buiten de school in te schakelen.

Wanneer de onderwijsbehoeften dusdanig afwijken van het aanbod in de groep en de leerling niet goed kan profiteren van het onderwijsaanbod, dan kan er na overleg met ouders en eventuele externe partners, een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op worden gesteld. Het ontwikkelingsperspectiefplan bevat doelen voor de korte en lange termijn en wordt minimaal twee keer per jaar geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Het ontwikkelingsperspectief wordt besproken met ouders/verzorgers.

Groepsbezoeken

De intern begeleider komt twee keer per jaar op groepsbezoek in de verschillende groepen. De doelen van een groepsbezoek kunnen uiteen lopen. Wanneer er sprake is van implementatie van een nieuwe/aangepaste werkwijze ten aanzien van een vakgebied, wordt bekeken hoe deze implementatie verloopt. Het pedagogisch en didactisch handelen kan worden geobserveerd. En daarnaast kunnen er vragen liggen rondom het klassenmanagement of wordt de intern begeleider ingezet om mee te kijken naar de groepsdynamiek of naar individuele kinderen. Naast het volgen van implementatie en monitoren van de kwaliteit van het onderwijs, gaat het groepsbezoek uit van de begeleidingsvragen van de leerkracht. De leerkracht weet met welk doel de intern begeleider komt en krijgt altijd feedback na het groepsbezoek.

De professionals die van buiten de school beschikbaar zijn voor het ondersteuningsaanbod

- Ontwikkelingspsycholoog van het Kenniscentrum Openbaar Onderwijs;
- Ambulant begeleider van het Kenniscentrum Openbaar Onderwijs;
- Overige deskundigen van het Kenniscentrum Openbaar Onderwijs;
- Logopediste van de GGD.

De verdere samenwerkingsrelaties van de school

- WIJ-team Lewenborg;
- Jeugdverpleegkundige van de GGD;
- Arts en arts-assistent van de GGD;
- Accare, Lentis Jonx, INTER-PSY, IN2-PSY, OCRN, Molendrift;
- Timpaan, RID;
- Team 050;
- MJD, Jeugdbescherming Noord, Veilig Thuis Groningen, Raad voor de Kinderbescherming;
- Logopedisch Centrum Noord;
- Leerplichtambtenaar.

Eens per zes weken vindt er overleg plaats tussen de intern begeleider en de jeugdverpleegkundige van de GGD. Daarnaast kan de intern begeleider altijd een beroep doen op een vast contactpersoon van het WIJ-team Lewenborg. Zodoende is er een directe lijn tussen school en laagdrempelige hulp binnen de wijk Lewenborg. Ook worden hier vroegtijdig signalen besproken vanuit school en/of de wijk.

Dyslexie

Onder de basisondersteuning valt ook het begeleiden van kinderen met dyslexie. Het niet vlot technisch kunnen lezen en spellen, heeft consequenties voor het volgen van onderwijs en kan de leerling belemmeren in het ontwikkelen van zijn/haar capaciteiten. Daarnaast kan dyslexie het gevoel van eigenwaarde bij een leerling negatief beïnvloeden. Vanuit dit perspectief hebben alle openbare scholen in Groningen hun aanpak van dyslexie beschreven in de zorgaanpak op school. De Driebond heeft een dyslexieprotocol. Bij vragen kunt u natuurlijk contact opnemen met de school. Uitgebreide informatie over dyslexie kunt u vinden op www.steunpuntdyslexie.nl.

4.3.1. Meer- en hoogbegaafdheid

Op De Driebond is oog voor de individuele ontwikkeling van leerlingen. Mochten leerlingen op cognitief gebied voorlopen op de reguliere leerstof, dan wordt bekeken waar de leerlingen extra uitdaging geboden kan worden. Er wordt gekozen voor verdieping en verbreding. Voor de leerlingen die op alle vakgebieden een grote voorsprong laten zien, bieden we extra uitdaging middels projecten gekozen in overleg met de leerlingen. Van de leerkracht krijgen deze leerlingen extra handreikingen

om zelfstandig aan het project te kunnen werken. Voordat een leerling deze extra uitdaging krijgt, vindt overleg plaats tussen de leerkracht en de intern begeleider. In principe vindt de eerste opvang van meer- en hoogbegaafde leerlingen in de eigen groep plaats door de eigen leerkracht. Naast de extra mogelijkheden op school, is er binnen ons schoolbestuur een bovenschoolse plusgroep waar hoogbegaafde kinderen één keer in de week naar toe kunnen gaan. In deze groep komen de leerlingen samen met andere hoogbegaafde leerlingen en werken ze aan projecten en specifieke onderzoeksvragen. De toelating voor de bovenschoolse plusgroep verloopt volgens een vaststaande procedure.

4.3.2. Gedrag

De pedagogische sfeer van een school wordt in grote mate bepaald door hoe we met elkaar omgaan. Bij ons staan respect voor elkaar en het accepteren van onderlinge verschillen voorop. Met plezier naar school gaan is voor iedereen een voorwaarde om goed te kunnen functioneren. We letten samen op hoe we met elkaar praten, hoe we vragen stellen, hoe we elkaar aanspreken op gedrag en hoe we ons voelen. Hier wordt steeds op teruggegrepen. Regels en afspraken worden in samenspraak met de leerlingen gemaakt, om zodoende gezamenlijke verantwoordelijkheid te creëren. Vriendelijk met elkaar omgaan vinden we belangrijk en daar wordt veel aandacht aan besteed. Uitgangspunt daarbij is dat opgroeien en je ontwikkelen een leerproces is; waarbij fouten maken leerzaam is en verbetering een doel blijft.

In elke groep wordt aandacht besteed aan groepsvorming en staat onderlinge samenwerking centraal. Leerlingen worden begeleid door de leerkracht om samen op een prettige manier te kunnen functioneren op groeps- en schoolniveau.

Pesten wordt in een breder kader geplaatst: ook gedragingen die je niet direct pesten noemt, kunnen leiden tot vervelende ervaringen. De leerkracht is hier pro-actief mee bezig en er zijn regelmatig gesprekken over de omgang met elkaar. Een goed pedagogisch klimaat bevordert het welbevinden van kinderen en leerkrachten en leidt tot betere leerresultaten en meer werkplezier. De Driebond heeft een pestprotocol en een anti-pestcoördinator.

Er is structurele aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen:

- de eerste schoolweken (gouden weken): In de eerste weken besteedt de leerkracht veel tijd aan kennismaking en wordt ervoor gezorgd dat de kinderen zich vertrouwd met elkaar voelen. Ook worden de groepsregels besproken en wordt er aangegeven welke activiteiten zelfstandig gedaan mogen worden en bij welke er begeleiding nodig is;
- schoolkamp bovenbouw: Aan het begin van het schooljaar gaat de bovenbouw drie dagen met elkaar op schoolkamp. Het geeft een extra stimulans voor de oudere kinderen om via activiteiten elkaar te leren kennen. Het intensief samenzijn zorgt voor een versnelde kennismaking tussen de kinderen onderling en kinderen met de leerkracht;
- de Vreedzame School;
- de voorbeeldfunctie/het gedrag van de leerkracht;
- diverse gespreks- en spelvormen.

Om goed onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat de leerkracht, ouders/verzorgers en kinderen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben.

In het veiligheidsplan van de school is het pestprotocol opgenomen. Sanne Lantinga (IB'er) is de anti-pestcoördinator.

4.4. Extra ondersteuning

Alle scholen hebben met elkaar vastgesteld welke ondersteuning er tenminste op de scholen en locaties geleverd wordt; de zogenaamde basisondersteuning. Daarnaast hebben alle scholen vastgesteld welke extra ondersteuning zij kunnen bieden aan leerlingen. De basis- en extra ondersteuning hebben scholen beschreven in een schoolondersteuningsprofiel (SOP). Het SOP is te vinden op de website van De Driebond.

De besturen van de scholen hebben er voor gekozen om de ondersteuningsmiddelen voor passend onderwijs naar rato van het aantal leerlingen per schoolbestuur over de scholen te verdelen. Hiermee hebben de besturen en de scholen de gelegenheid om, samen met de ouders en andere partners (gemeenten, zorg), de basis- en extra ondersteuning verder uit te werken en te versterken.

Is de school handelingsverlegen, dus kan de school niet voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling, dan dient de school een andere, beter passende plek te zoeken. Dat kan ook het speciaal (basis)onderwijs zijn.

Op onze school hebben we een aantal afspraken gemaakt ten aanzien van de extra ondersteuning. We gaan er vanuit dat in beginsel alle kinderen bij ons op school kunnen worden toegelaten. Toch kan het voorkomen dat er twijfels zijn of wij wel op een voldoende verantwoorde wijze goed onderwijs kunnen bieden aan een bepaalde leerling. Hierover treden wij altijd in overleg met de ouders/verzorgers. Samen zullen we vervolgens zoeken naar oplossingen, eventueel met externe ondersteuning en hulp.

Belangrijke factoren die o.a. een rol spelen bij onze afweging zijn:

- welzijn van het kind;
- het aantal kinderen met specifieke onderwijsbehoeften al aanwezig in de groep;
- de beïnvloeding van de rust en de veiligheid in de groep en de school;
- de beïnvloeding van het leerproces van andere kinderen;
- evenwicht in vraag naar verzorging, behandeling en onderwijs;
- de deskundigheid en ervaring van het personeel;
- de continuïteit binnen het team;
- de organisatie/differentiatiecapaciteit van de groep en de school;
- fysieke toegankelijkheid van het gebouw en de materiële situatie van de school.

In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat wij het desondanks toch niet verantwoord achten om een kind onderwijs op onze school te laten volgen. Dat wil zeggen dat er een te grote discrepantie zit tussen dat wat het kind nodig heeft aan goede begeleiding, ondersteuning én dat wat wij kunnen bieden. Dit kind kunnen wij dan geen onderwijs bieden op onze school.

De school en ouders/verzorgers zoeken samen naar goed passend onderwijs voor het betreffende kind. Dit kan zijn op een andere basisschool, dan wel een school voor speciaal basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs.

Bij kinderen die verstoring van de rust en veiligheid op school veroorzaken, handelen wij volgens het bovenschools beleidsdocument 'Toelating, schorsing en verwijdering'.

4.5. Passend Onderwijs

Op 1 augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs van kracht geworden. Met passend onderwijs wil de overheid bereiken dat:

- alle kinderen een plek krijgen die past bij de onderwijsondersteuningsbehoefte;
- een kind naar een reguliere school gaat als dat kan;
- een kind naar het speciaal (basis)onderwijs gaat als intensieve begeleiding nodig is;
- scholen de mogelijkheden hebben voor onderwijsondersteuning op maat;
- de kwaliteiten en de onderwijsbehoefte van het kind bepalend zijn, niet de beperkingen;
- kinderen niet meer langdurig thuis komen te zitten, omdat er geen passende plek is om onderwijs te volgen.

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO 20.01

Passend onderwijs gaat over het concreet en zorgvuldig aansluiten bij de onderwijsbehoefte van leerlingen en de ondersteuningsbehoefte van onderwijsprofessionals en scholen en de wijze waarop dit is georganiseerd en gefinancierd. Dit betreft niet alleen 'de zorgleerlingen', maar alle leerlingen in de regio. Passend onderwijs betekent dat goed onderwijs voor alle leerlingen het uitgangspunt is. Samenwerkingsverband PO 20.01 speelt een ondersteunende en faciliterende rol bij het continu optimaliseren van het onderwijs en de ondersteuning.

Voor meer informatie kunt u de website bezoeken van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO 20.01. www.passendonderwijsgroningen.nl

Ook kunt u terecht bij de coördinator van het Samenwerkingsverband:

Roel Weener – roel@wkonderwijsadvies.nl – 06-12060863

Op www.passendonderwijs.nl (de website van het ministerie van OCW) kunnen ouders/verzorgers meer informatie vinden over de samenwerkingsverbanden en over Passend Onderwijs.

4.6. Schoolklimaat en veiligheid

Onze visie op veiligheid en daarbij behorende procedures en protocollen staat beschreven in het veiligheidsplan.

De volgende onderdelen staan beschreven in dit plan:

- Preventief beleid m.b.t. ongewenst gedrag;
- Interne procedure en registratie bij incidenten;
- Gedragscode voorkomen ongewenst seksueel gedrag;
- Gedragscode voorkomen pesten;
- Gedragscode voorkomen discriminatie;
- Protocol voor opvang personeel bij ernstige incidenten;
- Protocol voor opvang leerlingen bij ernstige incidenten;
- Protocol voor melding agressie en/of geweld/seksuele intimidatie;
- Werkwijze meldcode;
- Wegloop protocol;
- Handelingsschema bij leerlingenverzuim.

Sociale en fysieke veiligheid

Onze school monitort de sociale veiligheidsbeleving van leerlingen. Er zijn omgangsregels in een protocol beschreven, ons veiligheidsbeleid. Daarin staat wat er in fysiek en sociaal opzicht gedaan wordt om te zorgen dat zaken goed blijven gaan en wat er gedaan wordt als het toch een keer niet

goed gaat. Jaarlijks vullen de kinderen van groep 6 t/m 8 twee keer de vragenlijst Monitor Sociale Veiligheid (MSV) van SCOL in. De uitkomsten van deze vragenlijst worden gebruikt om het omgangsklimaat op scholen waar nodig te verbeteren. De uitkomsten worden ook aangeleverd aan de onderwijsinspectie (wettelijke verplichting).

Ook leerkrachten en ouders worden gevraagd één keer per twee jaar een tevredenheidsonderzoek in te vullen. Binnen onze school wordt gewerkt met een protocol kindermishandeling en huiselijk geweld op basis van de vernieuwde meldcode met afwegingskader. Er is een geschoold aandachtsfunctionaris werkzaam, waarmee overlegd kan worden bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. Ons team is voorgelicht over mogelijke signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld en kindermishandeling.

Veiligheid in en rond de school

De veiligheid in en rond onze school moet voldoen aan een aantal voorwaarden. Ons nieuwe gebouw (oplevering november 2022) voldoet aan de veiligheidsvoorschriften, vooral in verband met de brandveiligheid. Vluchtroutes zijn niet geblokkeerd. De brandweer ziet hierop toe. Er is een vluchtplan aanwezig en er wordt regelmatig, al dan niet onder begeleiding van de brandweer, een ontruimingsoefening gedaan. Op De Driebond zijn BHV'ers (bedrijfshulpverleners) werkzaam. Onze BHV'ers krijgen ieder schooljaar een opfriscursus over EHBO onderdelen en Brandveiligheid. De speeltoestellen, die op onze buitenruimte zijn geplaatst, moeten voldoen aan bepaalde veiligheidsvoorwaarden. Ieder jaar worden alle speeltoestellen en de gymzalen gekeurd. De gemeente zorgt ervoor dat de staat van onderhoud aan de eisen voldoet.

Rookvrije school

Onze school is een rookvrije school. In school en tijdens schoolactiviteiten wordt niet gerookt. Daarnaast is ook het terrein rondom de school rookvrij. Door het roken te ontmoedigen dragen we bij aan een rookvrije generatie.

5. Ons team

5.1. Personeel, onderwijsgevend

De Driebond heeft een bovenschools directeur, die verantwoordelijk is voor de gang van zaken op school en voor de ontwikkeling van een meerjarig schoolbeleid. De directeur wordt daarbij ondersteund door een adjunct-directeur, zij is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken op de school. Onze adjunct-directeur is tevens intern begeleider. Vanuit die taak organiseert, coördineert en bewaakt ze de leerlingenzorg.

De groepsleerkrachten werken, afhankelijk van hun taakomvang, volledig of in deeltijd. Voor het vak bewegingsonderwijs (gymnastiek) is er in alle groepen een vakleerkracht. Voor groep 7 is er een vakleerkracht godsdienstig vormend onderwijs en voor groep 8 een vakleerkracht humanistisch vormingsonderwijs.

5.2. Personeel, onderwijsondersteunend

Op onze school is een klassenassistent aanwezig. Zij ondersteunt de groepsleerkrachten bij hun dagelijks werk. Daarnaast is er een vrijwillige conciërge, die het personeel van De Driebond op vele manieren ondersteunt. Met ingang van het schooljaar 2021-2022 is er naast de vrijwillige conciërge nog een conciërge voor enkele uren aangesteld die coördinerende taken op zich neemt. Verder is er een administratief medewerker aan de school verbonden.

5.3. Vervangers

Wanneer een leerkracht ziek is, wordt er via de invalpool van Openbaar Onderwijs Groningen naar geschikte vervanging gezocht. We doen altijd ons uiterste best een invaller te vinden die bekend is met de werkwijze op De Driebond. Het is momenteel erg lastig om invallers te krijgen. Dit is een landelijk probleem, omdat er een tekort aan leerkrachten is ontstaan. We moeten daarom soms de keuze maken om groepen te koppelen. We willen heel graag voorkomen dat er een groep naar huis moet worden gestuurd. Mocht dit zich ooit voordoen, dan is alles geprobeerd om dat te voorkomen.

5.4. Stagiair(e)s en studenten

Op De Driebond vinden we het belangrijk om leerkrachten in opleiding de kans te bieden het vak in de praktijk te leren. We begeleiden daarom stagiair(e)s van de Pedagogische Academie (PABO), de Academie voor Lichamelijke Opvoeding (ALO) en de stagiaires voor de opleiding Onderwijs Assistent (OA). In overleg met het team wordt bekeken in welke groepen er stage gelopen kan worden. De eindverantwoordelijkheid voor de gang van zaken in de klas ligt uiteraard bij de groepsleerkracht. Ook bieden wij laatstejaars studenten de mogelijkheid tot een LIO-stage (Leerkracht In Opleiding). Een leerkracht in opleiding neemt tijdens de stageperiode alle groepswerkzaamheden en verantwoordelijkheden over van de leerkracht, gedurende een deel van de week. De leerkracht is wel altijd als achterwacht op school aanwezig. Bij ziekte van de leerkracht mag een leerkracht in opleiding de groep overnemen. De LIO-studenten worden begeleid door de groepsleerkracht, daarbij ondersteund door de persoon die op De Driebond stagebegeleiding in zijn/haar takenpakket heeft.

6. Resultaten van het onderwijs

6.1. Cito eindtoets

In het onderstaande overzicht zijn de scores van de Cito eindtoets weergegeven. In deze tabel is de gemiddelde score weergegeven van alle deelnemende kinderen van groep 8 van De Driebond, afgezet tegen het landelijk gemiddelde.

	De Driebond	Landelijk gemiddelde
2019	538,9	536,1
2020	n.v.t.	n.v.t.
2021	537,8	534,5
2022	534,3	534,8

Referentieniveaus eindcito 2021 (13 kinderen):

Lezen 1F 13 leerlingen, 2F 11 leerlingen.

Taalverzorging: 1F 13 leerlingen, 2F 8 leerlingen.

Rekenen: 1F 12 leerlingen, 1S 7 leerlingen.

Referentieniveaus eindcito 2022 (26 kinderen):

Lezen 1F 25 leerlingen, 2F 20 leerlingen.

Taalverzorging: 1F 25 leerlingen, 2F 15 leerlingen.

Rekenen: 1F 22 leerlingen, 1S 13 leerlingen.

De referentieniveaus zijn beschrijvingen van de taal- en rekenvaardigheden van leerlingen op de verschillende overgangsmomenten van het onderwijs. Ze zijn in 2009 door de commissie Meijerink opgesteld om ervoor te zorgen dat er in het hele Nederlandse onderwijs concrete doelen zijn om naartoe te werken. De Referentieniveaus zijn sinds 1 augustus 2010 vastgelegd in de Wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen.

Voor het basisonderwijs gelden de referentieniveaus 1F, 2F en 1S. Het basisniveau 1F is het niveau voor taal en rekenen dat het overgrote deel van de leerlingen aan het einde van de basisschool tenminste zou moeten beheersen. Daarnaast heeft de overheid de ambitie dat een groot deel van de basisschoolleerlingen een hoger niveau haalt: het streefniveau. Voor taal is dat het 2F-niveau en voor rekenen is het 1S-niveau.

Wij vinden het belangrijk om met kinderen te spreken over de betekenis en het doel van toetsen. Er wordt uitgestraald dat het serieus genomen wordt, zonder dat er druk op komt te liggen. Gedurende het schooljaar wordt er aandacht besteed aan de wijze van vraagstelling in de eindtoets, zodat de kinderen weten wat ze kunnen verwachten.

De uitkomsten van de eindtoets groep 8 in 2022 komen overeen met het advies voor het voortgezet onderwijs dat eerder gegeven is door de leerkrachten. De leerlingen hebben goed gepresteerd passend bij hun mogelijkheden. Dit schooljaar is er voor het eerst gewerkt met de digitale adaptieve Eindtoets. Deze vorm van toetsen is goed bevallen, het sloot goed aan bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen en bij onze schoolontwikkeling.

6.2. Tussentijdse Citotoetsen

Met ingang van 1 februari 2016 beoordeelt de inspectie de tussenresultaten van scholen in het primair onderwijs niet meer. De inspectie vraagt van iedere school om een goed beeld te hebben van de ontwikkeling van de kinderen, dit te vergelijken met de resultaten van vergelijkbare kinderen en op adequate actie te ondernemen als dat nodig is. Het is aan de scholen om te bepalen op welke wijze dat beeld gevormd wordt. De wet schrijft minimaal voor dat de ontwikkeling op het gebied van taal en rekenen systematisch met behulp van een leerlingvolgsysteem gevolgd wordt.

Zie hoofdstuk 4: Zicht op ontwikkeling en begeleiding.

7. Samenwerkingspartners

7.1. Vensterwijk Lewenborg

De Driebond maakt deel uit van de Vensterwijk Lewenborg. De Vensterwijk is een samenwerkingsverband van allerlei instellingen in de wijk. De instellingen werken samen met kinderen en/of met hun ouders/verzorgers om de ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten. In Vensterwijk Lewenborg is er sprake van een bundeling van vijf basisscholen, een school voor speciaal basisonderwijs en verschillende andere partners in de wijk zoals peuterspeelzalen, kinderopvang, bibliotheek, sportverenigingen, muziekschool, wijkcentrum enzovoort. Voorheen werkten deze instellingen vaak los van elkaar. De Vensterwijk brengt hun inspanningen bijeen. De Vensterwijk verbindt de drie werelden van het kind: thuis, school en vrije tijd. Vensterwijk Lewenborg biedt onder andere een speciale aanpak voor sport: Bslim. Ook organiseert Vensterwijk Lewenborg veel naschoolse activiteiten; ieder kind krijgt daarvoor de activiteitenladder mee naar huis. Ook zijn er cursussen en bijeenkomsten voor ouders/verzorgers. Er is de afgelopen jaren structureel overleg geweest tussen alle partners, hetgeen geleid heeft tot de ontwikkeling van een integraal pedagogisch wijkplan. Vanuit De Driebond is de adjunct-directeur aanwezig bij de bijeenkomsten van Lewenborg XL.

7.2. Voor- en naschoolse opvang

Met betrekking tot de voor- en naschoolse opvang werkt De Driebond samen met de SKSG in Engelbert, Kids First COP groep en met Kindercentrum Poppejans in Ruischerbrug.

SKSG Engelbert is gehuisvest in het Multifunctioneel Centrum aan de Woldjerspoorweg 5a in Engelbert. De kinderen krijgen onder deskundige begeleiding ruimte om zichzelf en de wereld te ontdekken. Gaandeweg krijgen ze meer vrijheid en zelfstandigheid. Met als motto 'dat kan ik zelf' wordt zelfredzaamheid al op jonge leeftijd gestimuleerd.

Kids First COP groep is gehuisvest in het Multifunctioneel Centrum aan de Woldjerspoorweg 5a in Engelbert. Kids First COP biedt kinderopvang in de breedste zin van het woord in Groningen, Friesland en Drenthe. De organisatie telt ruim 150 opvanglocaties voor kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, peuteropvang. Tevens wordt gastouderopvang aangeboden.

Kindercentrum Poppejans biedt voor- en naschoolse opvang aan in het oude schoolgebouw, Woldweg 7 in Ruischerbrug. De opvangtijden van Poppejans zijn flexibel, maar worden wel van te voren met u afgesproken. Het is mogelijk om vaste opvanguren of flexibele opvanguren af te spreken. Met een flexibele overeenkomst houdt Poppejans rekening met het variabele rooster van de ouders. Met vaste opvangdagen kan een keer geruild of geschoven worden, mits er een opvangplek vrij is.

7.3. Jeugdgezondheidszorg op de basisschool

Met ingang van schooljaar 2021-2022 heeft GGD Groningen de werkwijze van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) veranderd. De verandering betreft het gezondheidsonderzoek van kinderen in groep 2.

Wat verandert er:

- Vanaf het schooljaar 2021-2022 roept de GGD kinderen rond hun 5de verjaardag op voor het gezondheidsonderzoek. Ongeacht in welke groep uw kind zit.
- Kinderen worden, samen met hun ouders, uitgenodigd om naar het consultatiebureau te komen. Vanwege de jonge leeftijd vindt de GGD het belangrijk om ouders te betrekken bij het onderzoek. Ouders kunnen dan ook hun vragen stellen en of zorgen bespreken
- Ouders vullen van te voren een digitale vragenlijst in van 'Jij en Je Gezondheid'. Dit is een eenvoudige, betrouwbare vragenlijst.
- Het gezondheidsonderzoek voor kinderen in groep 7 blijft op school plaatsvinden.

Elke basisschool heeft een vast JGZ team, dat bestaat uit een jeugdarts, een jeugdverpleegkundige, een doktersassistente en een logopedist. De jeugdverpleegkundige is, als eerste de contactpersoon, bereikbaar voor overleg over de gezondheid en het welzijn van uw kind.

Als er vragen zijn, kunt u de GGD bellen tel: 050-3674991. De GGD is bereikbaar: maandag t/m vrijdag van 8.00 uur tot 17.00 uur.

Informatie over gezondheid en opvoeding

Ook op de website van GGD Groningen vindt u veel informatie over gezondheid en opvoeding. Bijvoorbeeld over zindelijkheid, de seksuele ontwikkeling, pesten of ruzies tussen kinderen.

Kijk hiervoor op <https://ggd.groningen.nl/kind-en-opvoeding/>

7.4. WIJ-team Lewenborg

Vanaf 1 januari 2015 is de gemeente Groningen verantwoordelijk voor de uitvoering van de WMO en de Jeugdwet. Er wordt samen met u gekeken naar wat u zelf kunt en of uw familie, vrienden en burens behulpzaam kunnen zijn. Lukt u dat niet, dan wordt gekeken naar een andere vorm van ondersteuning en zorg die het beste aansluit bij uw situatie.

De gemeente Groningen heeft de ondersteuning en zorg dicht bij u in de buurt georganiseerd in een WIJ-team. Vanaf eind 2016 heeft iedere buurt zo'n team.

WIJ Lewenborg is er voor alle bewoners van Drielanden, Euvelgunne, Harkstede GN, Klein Harkstede, Lageland GN, Lewenborg, Meerstad, Noordijk, Oosterhoogebrug, Roodehaan, Ruischerbrug, Ruischerwaard, Ulgersmaborg en de dorpen Middelbert en Engelbert

WIJ Lewenborg is een team van beroepskrachten en vrijwilligers met allerlei verschillende achtergronden, zoals jeugdwerk, ouderenzorg, buurtwerk, hulpverlening en/of gezinsondersteuning.

WIJ-medewerkers kennen de weg in uw wijk en kunnen samen met u zoeken naar een oplossing voor eventuele problemen die u ervaart in het dagelijks leven.

WIJ is ook een plek voor ontmoeting en activiteiten.

Woont u in een andere buurt dan kunt u op de website van WIJ Groningen (www.wij.groningen.nl) een kopje vinden: 'Kunnen wij u helpen?' Als u daar uw postcode invult, ziet u de gegevens van het WIJ-team bij u in de buurt.

Anja Dimitric is als contactpersoon vanuit het WIJ-team Lewenborg gekoppeld aan OBS de Driebond. Het WIJ-team is binnen uw wijk de toegang tot het sociaal domein. Voor meer informatie hierover kunt u de website www.wij.groningen.nl bezoeken.

Eefje de Boer is als jeugdverpleegkundige van de GGD contactpersoon voor De Driebond. Eefje de Boer is ook werkzaam op het consultatiebureau. Eefje de Boer en Anja Dimitric zijn er voor het ondersteunen van de leerkrachten en intern begeleider. Wanneer er zorgen zijn over een kind, kunnen zij meedenken en adviseren over hoe verder te handelen. Het betreffende kind is dan nog anoniem. Vanzelfsprekend zal de leerkracht van uw kind de zorgen altijd eerst met u als ouder/verzorger delen. Misschien komt u er dan samen op uit dat het fijn zou zijn om de zorgen een keer met een van de contactpersonen te bespreken. Het gaat dus altijd in overleg met u, als een kind met naam en toenaam genoemd wordt. Natuurlijk mag u zelf als ouder/verzorger ook contact opnemen wanneer u een hulpvraag heeft. Dit kan bijvoorbeeld een opvoedvraag zijn, een vraag voor de jeugdverpleegkundige, of als u de situatie rond uw kind/gezin een keer in vertrouwen wilt bespreken met een onafhankelijk persoon.

Contact of meer informatie

WIJ-team Lewenborg tel: 050 3674002

Eefje de Boer: 06-50858762, eefje.de.boer@ggd.groningen.nl

Anja Dimitric: 06-29638650, anja.dimitric@wij.groningen.nl

8. Ouders/verzorgers op De Driebond

8.1. Medezeggenschapsraad

Oudergeleding		
Voorzitter	Eveline Kloeze	mr.dedriebond@gmail.com
MR-lid	Floor Koops	mr.dedriebond@gmail.com
MR-lid	Jasmijn Bloemert	mr.dedriebond@gmail.com
Personeelsgeleding		
Marloes Dunweg		m.e.dunweg@o2g2.nl

De MR vergadert één keer per zes weken of vaker als nodig is en werkt nauw samen met de ouderraad en het onderwijsteam. De vergaderingen van de MR zijn openbaar, de notulen worden geplaatst op MijnSchool. Eén keer per jaar brengt de MR verslag uit van alles wat hij heeft gedaan bij de jaarvergadering. De MR zorgt ervoor dat iedereen daarvan kennis kan nemen. Zo kan iedereen op de hoogte blijven van wat er zich afspeelt binnen de school.

8.2. Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

Indien er onder een bestuur meer dan één school valt, is het ook verplicht om de medezeggenschap op centraal niveau te regelen. Voor ons schoolbestuur, Openbaar Onderwijs Groningen, is dat het geval en daarom is er binnen onze organisatie een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad Primair Onderwijs (GMR PO). Een aantal keren per jaar vergadert de GMR PO met het College van Bestuur van Openbaar Onderwijs Groningen. In de GMR PO hebben ouders en personeelsleden zitting. Zij worden door de MR van de scholen afgevaardigd. De leden van de GMR praten mee met het College van Bestuur over belangrijke zaken die voor de scholen spelen. Een aantal zaken moet formeel door het College van Bestuur aan de GMR voorgelegd worden. Welke onderwerpen dit zijn, is terug te lezen in de Wet Medezeggenschap op Scholen. Afhankelijk van het onderwerp heeft de GMR een advies- of instemmingsrecht.

8.3. Ouderraad

Oudergeleding		
Voorzitter	Esther Holwerda	ouderraadobsdedriebond@gmail.com
Penningmeester	Helma Bouman	ouderraadobsdedriebond@gmail.com
Secretaris	Krista Leyten	ouderraadobsdedriebond@gmail.com
OR-lid	Willemein Jager	ouderraadobsdedriebond@gmail.com
OR-lid	Margriet van der Wal	ouderraadobsdedriebond@gmail.com
OR-lid	Wouter Kramer	ouderraadobsdedriebond@gmail.com
OR-lid	Marina Loos-Posset	ouderraadobsdedriebond@gmail.com
OR-lid	Stephanie Vedder	ouderraadobsdedriebond@gmail.com
Personeelsgeleding		
Jacky Bakker		j.bakker1@o2g2.nl

De Driebond heeft een levendige, initiatiefrijke ouderraad die tal van activiteiten organiseert. Eén van de belangrijke onderdelen van hun werkzaamheden is het ophalen van oud papier. Hiermee werven ze extra inkomsten om leuke dingen voor de kinderen te kunnen organiseren op school. Deze actieve betrokkenheid is karakteristiek voor De Driebond. De ouderraad vergadert regelmatig (één keer in de zes weken). De vergaderingen zijn openbaar, dus u bent van harte welkom een keer een vergadering van de ouderraad bij te wonen. Neem van te voren contact op met de voorzitter van de ouderraad, Esther Holwerda, voor meer informatie over locatie en tijdstip.

Kerntaken van de ouderraad

- Beheer van inkomsten (ouderbijdrage en opbrengst oud papier);
- Stimuleren van betrokkenheid ouders/verzorgers bij school;
- Coördineren en organiseren van activiteiten;
- Aanspreekpunt voor ouders/verzorgers;
- Organiseren van de jaarlijkse ouderavond;
- Coördineren oud papier rooster;

De ouderraad van De Driebond wil graag zoveel mogelijk activiteiten voor de kinderen organiseren. Voor al deze werkzaamheden zijn natuurlijk veel handen nodig en is hulp meer dan welkom!

8.4. Vrijwillige ouderbijdrage

Onze school vraagt ouders een vrijwillige ouderbijdrage om extra activiteiten te organiseren. De ouderbijdrage is samen met de opbrengst van het oud papier de grootste inkomstenbron van de ouderraad. Met deze inkomsten kunnen de leuke extraatjes betaald worden. Denk hierbij aan de cadeautjes voor Sinterklaas, een bijdrage aan het schoolreisje, enzovoorts. Deze activiteiten zijn een belangrijke aanvulling op ons onderwijsprogramma. Voor de ontwikkeling van onze leerlingen vinden we het essentieel dat iedereen hier aan mee kan doen. Het niet betalen van de vrijwillige ouderbijdrage, leidt dan ook niet tot uitsluiting van leerlingen voor deze activiteiten. De hoogte van de vrijwillige ouderbijdrage en de besteding ervan wordt vastgesteld in overleg met de MR. De ouderbijdrage is dit jaar vastgesteld op **25 euro** per kind. De bijdrage kunnen we al een paar jaar op een vast bedrag houden in verband met de hoge opbrengst van het oud papier.

Indien dit voor u financieel niet haalbaar is, informeer dan bij de directie naar de mogelijkheden voor een vergoeding vanuit uw gemeente. De bijdrage kan gestort worden op rekeningnummer **NL93 RABO 0306 1702 48** t.n.v. ST. Beh. Gelden vd Ouders vd Driebond o.v.v. de naam van uw kind(eren) en de groep(en) waarin uw kind(eren) zit(ten).

De kosten voor de schoolreizen worden aan het begin van het schooljaar, in overleg met de MR vastgesteld. Mochten deze kosten te bezwaarlijk zijn, dan heeft de gemeente met ingang van het afgelopen schooljaar de nieuwe regeling VOS (Vergoeding Ouderbijdrage Schoolfonds) ontwikkeld. Voor meer informatie kunt u hierover contact opnemen met de gemeente of met de directie.

9. Informatievoorziening

9.1. Voortgangsgesprekken en rapport

Twee keer per jaar wordt u geïnformeerd over de vorderingen van uw kind middels een rapport. Daarnaast worden er in elk geval twee oudergesprekken gepland. Tijdens de gesprekken (in oktober/november en februari/maart) wordt er gepraat over de ontwikkeling van uw kind. Welzijn, gedrag, sociale vorming en werkhouding zijn belangrijke aspecten. Daarnaast worden de resultaten van de methodegebonden toetsen en Citotoetsen besproken. Vanaf groep 6 zijn de kinderen aanwezig bij het gesprek of één van de gesprekken. Wij vinden het belangrijk dat we niet alleen over uw zoon of dochter spreken, maar ook mét uw kind.

Kinderen uit groep 1 krijgen een geschreven rapport mee, als ze langer dan een half jaar op school zitten. Vanaf groep 2 krijgen alle kinderen twee keer per schooljaar hun rapport mee naar huis. De rapporten gaan in februari en juni/juli mee. In het rapport staat uitgebreid aangegeven hoe het met uw kind gaat.

9.2. Informatieavond

Ieder jaar vinden in de maand september de informatieavonden plaats. De avond wordt gehouden in de klas van uw kind. De groepsleerkracht(en) verzorgt deze avond. De activiteiten, die in elke groep gedurende het jaar aan de orde komen, worden dan besproken.

9.3. Algemene ouderavond

Voor de ouders/verzorgers van alle kinderen wordt er jaarlijks door de medezeggenschaps- en ouderraad een ouderavond belegd. Op de jaarlijkse ouderavond worden de jaarverslagen van de OR en de MR besproken. Ook het financieel jaarverslag en de begroting van de OR komen aan de orde. Verder zijn op de algemene ouderavond ook (indien van toepassing) de verkiezingen voor de MR en de OR.

9.4. Groep 8 en de verwijzing naar het voortgezet onderwijs

Midden groep 7 horen de kinderen en hun ouders/verzorgers voor de eerste keer welk voorlopig advies er wordt gegeven op basis van het beeld van het kind en de resultaten die tot dan toe behaald zijn.

In groep 8 wordt de keuze gemaakt voor een vorm van voortgezet onderwijs en een school. De procedure hiervoor is als volgt.

In november is er een voorlopig adviesgesprek met de leerkracht(en) van groep 8. In dit gesprek wordt op basis van de leerontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, zelfstandigheid, werkhouding, ambitie en interesses van het kind een voorlopig advies gegeven. Om ervoor te zorgen dat basisscholen goed kunnen adviseren en scholen voor voortgezet onderwijs goed kunnen plaatsen, is de Plaatsingswijzer ontwikkeld. De basisschool verzamelt door de jaren heen gegevens over de kinderen om de ontwikkeling zo goed mogelijk te kunnen volgen. Deze gegevens legt de school vast in het leerlingvolgsysteem (LVS). Bij de Plaatsingswijzer gebruiken de scholen bij de advisering en plaatsing de gegevens uit het LVS vanaf groep 6. De Plaatsingswijzer is een hulpmiddel is bij het adviseren. Uiteindelijk is het advies van de leerkracht leidend.

Ouders/verzorgers en hun kind kunnen vervolgens in januari de open dagen bezoeken van scholen die voor het kind in aanmerking komen. Naar aanleiding van de laatste resultaten volgt het definitieve advies in februari. Dit zal in de meeste gevallen in de buurt liggen van het voorlopige advies dat in november is gegeven. Het is dan aan ouders/verzorgers en hun kind om aan te geven naar welke

middelbare school het kind zal gaan. De aanmelding bij een school voor voortgezet onderwijs dient door de ouders/verzorgers te worden gedaan. Op 18 t/m 20 april 2023 maken de kinderen de Cito eindtoets. Deze Cito eindtoets dient als controle van het gegeven advies. Tenslotte wordt de inschrijving voor de desbetreffende school definitief.

9.5. Nieuwsbrief

Door middel van nieuwsbrieven houden wij u regelmatig op de hoogte van de gang van zaken op school. Deze nieuwsbrief wordt op MijnSchool geplaatst.

9.6. MijnSchool

MijnSchool is een module op de website van De Driebond, waarmee de school communiceert met de ouders/verzorgers. Ouders/verzorgers moeten eerst inloggen om bij de informatie te komen. MijnSchool is dus ook heel geschikt om bijvoorbeeld fotoalbums te plaatsen. Met MijnSchool hebben ouders/verzorgers altijd toegang tot alle schoolinformatie die hun kind betreft. Bovendien raakt er nooit meer informatie zoek, omdat deze allemaal in MijnSchool staat, bijvoorbeeld informatiebrieven, oudergesprekken en de jaarkalender.

10. Overige zaken

10.1. Eten en drinken

Voor de ochtendpauze en voor tussen de middag moeten de kinderen iets te eten en te drinken meenemen. Mogelijkheden voor drinken zijn water, melk, karnemelk, sap of andere niet-koolzuurhoudende dranken, het liefst in bekertjes. Als eten kunt u fruit, brood of een verantwoord tussendoortje meegeven.

10.2. Verjaardagen van de kinderen

Wanneer de kinderen jarig zijn mogen ze alle klasgenoten trakteren. In het kader van het stimuleren van gezond eten op school, zouden we het waarderen als de kinderen niet op snoep trakteren. We vinden het niet goed om enerzijds de kinderen te wijzen op een gezonde levensstijl en anderzijds het snoepen op school te promoten. Enkele ideeën: trakteren op kaas, worst, komkommer, fruit, rozijntjes of een klein cadeautje. De leerkrachten krijgen graag dezelfde traktatie als de kinderen.

10.3. Verjaardagen van de leerkrachten

Eén keer in het jaar vieren we de verjaardagen van de leerkrachten. Hier wordt een feestelijke dag van gemaakt in de eigen klas of groepsdoorbekend.

10.4. Foto- en filmopnamen

Het kan voorkomen dat in de groep van uw kind foto- of video-opnamen worden gemaakt, bijvoorbeeld tijdens activiteiten als Sinterklaas en Kerst. Mochten deze opnames gebruikt worden voor bijvoorbeeld de website, dan zullen we in het kader van de AVG u persoonlijk toestemming vragen voor het plaatsen.

10.5. Gebruik van mobiele telefoons

Het gebruik van mobiele telefoons is op school niet toegestaan. Wanneer uw kind een mobiele telefoon meeneemt, dan dient de telefoon gedurende de hele schooldag uit te staan en 's morgens ingeleverd te worden bij de leerkracht of in de tas op de gang bewaard te worden. De school is niet aansprakelijk voor vermissing of schade.

10.6. Oud papier

In zowel Ruischerbrug als Engelbert wordt oud papier opgehaald door ouders/verzorgers van onze school. Aan het begin van het schooljaar wordt ouders/verzorgers gevraagd of ze hierbij willen helpen. Zodra u zich aangemeld heeft, wordt met uw toestemming uw e-mailadres verstrekt aan de coördinator. De coördinator maakt een rooster en deelt deze met alle hulpouders.

Virol Recycling Groep haalt met een containerauto samen met ouders/verzorgers het papier op.

Mocht u niet kunnen lopen op de dag dat u bent ingeroosterd, dan wordt verwacht dat u zelf voor vervanging zorgt. Met het forse bedrag dat wordt verdiend, kan de ouderraad leuke activiteiten voor de kinderen bekostigen en kan de vrijwillige bijdrage lager gehouden worden.

10.7. Luizen

De Driebond heeft een luizenprotocol, waarin staat wat er gedaan moet worden als er luizen in de groep zijn gesignaleerd. Daarnaast heeft de school een luizenteam, bestaande uit ouders. Na elke vakantie wordt er door het luizenteam een luizencontrole gedaan.

10.8. Activiteitenladder

Vanuit de Vensterwijk Lewenborg worden diverse activiteiten georganiseerd voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Alle kinderen krijgen drie keer per jaar een activiteitenladder mee waarop tal van activiteiten staan waarop kinderen kunnen inschrijven. Er wordt een gevarieerd aanbod verzorgd en er wordt uitgegaan van de talenten, kracht en competenties van elk kind. De activiteiten variëren van koken tot muziek maken en van sporten tot drama, zodat ieder kind de kans krijgt om iets te doen wat bij hem/haar past. Naast deze vaak cursusachtige activiteiten, zijn er ook open activiteiten waar kinderen kunnen binnenlopen om mee te doen. Het merendeel van de activiteiten zal plaatsvinden in het Wijkcentrum Het Dok in Lewenborg.

10.9. Vertrouwenspersoon en preventiemedewerker

De vertrouwenspersoon op school is het eerste aanspreekpunt bij meldingen en klachten over ongewenste omgangsvormen (seksuele intimidatie, pesten, discriminatie, agressie en geweld). De vertrouwenspersoon is er voor zowel kinderen, ouders/verzorgers als personeel. U kunt een vertrouwenspersoon op school om hulp vragen als u een informele klacht hebt en deze met de school wilt oplossen. Deze vertrouwenspersoon wijst u de weg en kan u adviseren. Op De Driebond is Sanne Lantinga de vertrouwenspersoon. Wilt u in overleg treden met haar, dan kan dit mondeling, na het maken van een afspraak, of schriftelijk. Kijk bij personele bezetting (3.2) voor de contactgegevens. Vertrouwelijkheid en privacy zijn uiteraard gewaarborgd.

Sanne Lantinga is tevens onze preventiemedewerker. De preventiemedewerker werkt mee aan het verrichten en uitvoeren van de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E). Naar aanleiding van deze inventarisatie wordt een plan van aanpak opgesteld. Sanne ondersteunt het team in het realiseren van optimale arbeidsomstandigheden. Ook geeft Sanne voorlichting rondom arbeidsomstandigheden aan collega's. Op deze wijze blijft gezond en veilig werken en het welzijn van werknemers en leerlingen onder de aandacht op school.

10.10. Klachtenregeling

Bent u tevreden, vertel het verder! Bent u ontevreden, vertel het ons! Overal waar gewerkt wordt, zijn weleens misverstanden en worden fouten gemaakt, dat is op onze school niet anders. U bent van harte welkom om dergelijke punten te bespreken. Samen streven we naar een goede oplossing en komen wij er niet uit, dan bespreken wij wie ingeschakeld moet worden om een oplossing te realiseren. In deze schoolgids wordt toegelicht hoe en waar u klachten of opmerkingen kunt aangeven, zodat deze op de juiste plek terecht komen en gezamenlijk actie ondernomen kan worden.

Richtlijnen schoolbestuur Stichting Openbaar Onderwijs Groningen

Ouders/verzorgers of personeelsleden van de school kunnen een klacht indienen over gedragingen en beslissingen van het schoolbestuur en personeel van de school. De mogelijkheid om een klacht in te dienen is gebaseerd op de Klachtenregeling Openbaar Onderwijs Groningen. In deze klachtenregeling wordt het volgende stappenplan gehanteerd:

Stap 1: Klacht bespreken met de betrokken persoon.

Stap 2: Indien stap 1 niet naar tevredenheid wordt opgepakt, klacht bespreken met de directeur, adjunct-directeur of de vertrouwenspersoon.

Stap 3: Indien stap 2 niet naar tevredenheid wordt opgepakt, klacht bespreken met schoolbestuur. Openbaar Onderwijs heeft één regeling voor de behandeling van klachten voor al haar scholen. Is er sprake van een klacht over de school en komt u na de eerder genoemde stappen er niet uit, dan kan de klacht worden ingediend worden bij Openbaar Onderwijs Groningen. U moet de klacht aangetekend versturen naar College van Bestuur Openbaar Onderwijs Groningen (t.a.v. Golan Ephratie) , Leonard Springerlaan 39, 9727 KB Groningen.

Stap 4: Indien stap 3 niet naar tevredenheid wordt opgepakt, klacht voorleggen aan de (landelijke) klachtencommissie. De Landelijke Klachtencommissie LKO adviseert vaak dezelfde routing als het College van Bestuur van Openbaar Onderwijs Groningen wanneer het gaat over het indienen van een klacht. Bij voorkeur wordt eerst de interne procedure gevolgd, waarin (indien nodig) de externe procedure plaatsvindt. Dit betekent echter niet dat wanneer een klacht eerst intern wordt getoetst, het daarna niet meer door mag naar de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKO). Beide routes kunnen doorlopen worden.

Een klacht bij het LKO kan per brief, per e-mail en via een in te vullen klachtenformulier worden ingediend. Op de website www.onderwijsgeschillen.nl, onder klachten, 'hoe dien ik een klacht in?', is het formulier en overige informatie na te lezen.

Voor klachten over seksuele intimidatie kunt u het best één van de vertrouwensartsen van de GGD benaderen (050-3674000) of contact opnemen met de Vertrouwensinspecteur (0900-1113111).

11. Telefoonnummers en adressen

Openbaar Onderwijs Groningen
Leonard Springerlaan 39
9727 KB Groningen
Postbus 744
9700 AS Groningen
050-3210300
www.o2g2.nl
info@o2g2.nl

Inspectie van het onderwijs
www.onderwijsinspectie.nl
info@owinsp.nl
Vragen over onderwijs: 0800-8051 (gratis)
Klachtmeldingen over seksuele intimidatie,
seksueel misbruik, ernstig psychisch of fysiek
geweld: meldpunt vertrouwensinspecteurs
0900-1113111 (lokaal tarief)

SKSG Engelbert
Woldjerspoorweg 5a
9723 ER Groningen
050-5490104
www.sksg.nl
engelbert@sksg.nl

Kinderopvang Poppejans
Jeanet Tjoelker
Gerststraat 32
9734 AN Groningen
050-5410702
06-55194745
www.kinderopvang-poppejans.nl
kinderopvangpoppejans@ziggo.nl

Kids First (COP groep)
Peuteropvang en BSO Hummelhof
Woldjerspoorweg 5a
9723 ER Groningen
050-5416517
[https://www.kidsfirst.nl/locaties/t-hummelhof-
engelbert-peuteropvang-groningen/
hummelhof@cop-groningen.nl](https://www.kidsfirst.nl/locaties/t-hummelhof-engelbert-peuteropvang-groningen/hummelhof@cop-groningen.nl)

GGD Groningen
Hanzeplein 120
9713 GW Groningen
Postbus 584
9700 AN Groningen
050-3674000
050-3674990 (afspraken)
050-3674991 (advies)
www.ggd.groningen.nl

Schoolteam GGD voor De Driebond
Sociaal Verpleegkundige Eefje de Boer
eefje.de.boer@ggd.groningen.nl
06-50858762

WIJ Team Lewenborg
Wijkcentrum Het Dok (zie gegevens hieronder)
www.wij.groningen.nl
Contactpersoon: Anja Dimitric
anja.dimitric@wij.groningen.nl
06-29638650

Wijkcentrum Het Dok
Kajuit 4
9733 CA Groningen
050-5446888
www.wijkcentrumhetdok.nl
info@wijkcentrumhetdok.nl

Multifunctioneel Centrum Engelbert
Woldjerspoorweg 5a
9723 ER Engelbert
050-5496355
www.mfcengelbert.nl
mfcengelbert@home.nl

Nederlandse Dalton Vereniging (NDV)
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
070-3315281
www.dalton.nl
bestuursbureau@dalton.nl